

Kezek evangéliuma

Kezek evangéliuma

KÉZIKÖNYV ÉS LELKI ÚTRAVALÓ
A DIAKÓNIÁBAN DOLGOZÓKNAK

Budapest, 2011

Összeállította és szerkesztette:

HAFENSCHER KÁROLY

Készült a Magyarországi Evangélikus Egyház
Diakóniai Bizottságának és az Országos Egyház
Diakóniai Osztályának megbízásából.

Fotók:

BEREINÉ SISKA ILDIKÓ borító

BUDA ANNAMÁRIA 35., 149. o.

HASZA MÓNICA 2., 20., 57., 69., 73., 78., 88., 104., 108. o.

SZABÓ SZILÁRD 40., 97., 112. o.

SZEVERÉNYI JÁNOS 10., 64., 151., 152. o.

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes,
írásos engedélyéhez van kötve.

© A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója, 2011

© Hafenscher Károly, 2011

Ajánlás

Örömmel, Isten iránti hálával és a *diakóniai könyvecskéért* fáradozók iránti köszönettel tesszük le az egyházunk szeretetszolgálatában dolgozó munkatársaink, de egész egyházunk asztalára is ezt a régóta várt kiadványt. Segíteni szeretnénk vele mindazoknak, akik intézményes szeretetszolgálatunkban végzik nagy szakértelmet és áldozatos felebaráti szeretetet kívánó munkájukat, de gondolunk azokra is, akik egyelőre csak érdeklődnek e fontos szolgálati ág iránt. Az a reménységünk, hogy minden olvasója, használója előtt feltárul majd az egyház szeretetszolgálatának végső titka, lényege és valódi tartalma. *A diakónia lényege szerint ugyanis nem más, mint Krisztus-szolgálat.* Kétszeresen is az. Egyrészt a segítségünkre szoruló embertársban ő maga várja, hogy a tőle kapott szeretet jó gyümölcsöt, hálás viszonzszeretetet teremjen, másrészt rajtunk keresztül ő maga fordul ínséget szenvedő felebarátaink felé. Ha ezt a páros misztériumot a Szentírásra figyelve megértjük, akkor már megismertük a legfontosabbat. Ebben a rövid ajánlásban erre szeretném felhívni a könyvvel ismerkedő, a szeretetszolgálat gyönyörűséges „tudományát” tanulmányozó testvéreim figyelmét.

Ha szeretetszolgálatunk, egyházunk diakóniai munkája a téma, szinte mindig ugyanaz a régi történet jut először eszembe. Ilyenkor majd' mindig a 4. században élt Szent Márton legendájára gondolok. Ha mi nem is részesítjük vallásos tiszteletben a Pannónia szülötéből Tours városának püspökévé lett egykori római legionáriust, sokszor emlegetett cselekedete előttünk is példa lehet. Ő volt az, aki még a Római Birodalom katonájaként Amiens városánál kardjával szétvágott köpenyének felét egy fagyoskodó koldusra terítette, és így megmentette az életét. Eddig szokták általában elmondani a történetet. Pedig van folytatása is. (Mielőtt azt is elmondom, hadd említsem meg, hogy az 1483. november 10-én született reformátorunk éppen azért lett Márton, mert másnap, 11-én, Márton napján keresztelték meg.) Tehát így folytatódik a történet: az angyalok a mennyországban készülődnek a földről visszaérkező Jézus Krisztus fogadására. Arra számítanak, hogy győzelmi pompában tér haza. Annál nagyobb a meglepetésük, hiszen a mennybe betoppanó Úr vállát nem díszes palást, hanem csak egy fél legionárius köpeny takarja. Az angyalok megdöbbenve kérdezik meg tőle: Urunk, honnan vetted ezt a szakadt köpenyt, amely a válladon lóg? Mire a válasz: Tudjátok, angyalkáim, barátom, Márton adta nekem! Milyen szemléletesen és szellemesen illusztrálja ez a régi legenda, amit Jézus Krisztus Urunk az utolsó ítéletről szóló példázatban (Mt 25,31–46) a szívünkre helyez: „Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek

ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.” Hát nem ez a legnagyobb méltósága, kitüntetése diakóniánknak? Urunk azonosítja magát minden rászorulóval, kiszolgáltatottal, beteggel és nyomorulttal – így ha segítő szeretettel szenvedő, bajban lévő embertársaink felé fordulunk, tudhatjuk, bennük magát Jézus Krisztust szolgálhatjuk!

Ahogy utaltam rá, van a dolognak másik oldala is. Mind a négy evangéliumban találkozunk a *diakonosz/diakónia* (szolga/szolgálat) szavakkal. Maga Jézus Krisztus is így bontja ki sokáig értetlen szívű – egykori és mai – tanítványai számára küldetésének lényegét: „*Az Embertia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.*” (Mk 10,45) A János írása szerinti evangélium lábmosástörténetében (13,1–20) pedig egészen világossá válik, hogy példájának követését várja el övéitől is: „*Példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.*” (15. v.)

Ezért tévednek azok, akik azt hiszik, hogy az egyház diakóniai szolgálata egyik fajtája csak az embervilágban többé-kevésbé mindenütt meglévő humanitárius, a bajban lévőkön segíteni akaró szolidáris embertársi magatartásnak. A helyzet ugyanis pontosan fordítva áll! Titokzatos módon és azokban is, akik – lehet, hogy Isten Jézus Krisztusban testté lett irgalmas szeretetének ismerete nélkül, de segítő szándékkal – a nyomorúságot enyhíteni akaró áldozatkészséggel fordulnak az ínséget szenvedő embertárs felé, benne él és sugárzik valami, ami a maga teljességében Jézus Krisztusban

adatott nekünk. Nem félek ide kapcsolni a régi mondást, amely így hangzik: „Nem azért van ige, hogy beszélhessen az egyház, hanem azért van egyház, hogy megszólaljon az örök ige.” Ennek mintájára megállapíthatjuk: *Nem azért van szeretet, hogy tehessen valamit az egyház, hanem azért van egyház, hogy tetté lehessen Isten örök szeretete!* Ezért nem érdem, hanem méltóság, nem ráadás-engedelmesség, hanem alapvető tanítványi kötelezettség, hogy abból, amit mi Jézus Krisztus önmagát feláldozó, halálos szeretetéből kaptunk és kapunk, rajtunk keresztül jusson a körülöttünk lévő rászoruló felebarátainknak. Pontosan ezt fogalmazza meg úrvacsorai liturgiánkban az áldás előtt minden alkalommal elhangzó elbocsátás is: „Testvéreim! Menjetek, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Megízleltétek a bűnbocsánat örömét, építsétek hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!” Az ol-tártól induló és oda újra és újra visszatérő, ott új erőre kapó tanítványok közössége így lesz a Jézus Krisztus követségében járó gyülekezetté, amely szóval és tettel tanúskodik Isten életújító szeretetének hatalmáról.

Az Újszövetségből tudjuk, hogy már az első keresztyén gyülekezetek felismerték, hogy a rászorulókról, ínséget szenvedőkről való gondoskodás nem lehet esetleges és ötletszerű, és nem lehet csak egyesek privát ügye. Az egész gyülekezet, az egész közösség felelőssége, hogy gondoskodjék a diakónia folyamatos végzéséről, a jól szervezett szeretetszolgálat létrehozásáról, meg-

tartásáról és – hadd használjuk ezt a pontosan ide illő mai kifejezést – működtetéséről. Jézus Lelkének vezetésével alkalmas embereket választanak ki, szolgálatba állítják őket. Ők a diakónusok, ennek a szolgálatnak az oszlopai (ApCsel 6,1–6; 6,10; 8,26kk). Erre a szolgálatra fel kell készíteni a közöttünk, intézményeinkben és a gyülekezeti diakóniában szolgáló munkatársakat is. S ez nemcsak azt jelenti, hogy megbízható szakmai ismeretekre van szükségük, hanem arra is, hogy *szolgálatuk jézusi dimenzióit* is megismerjék, és jól értsék, hogy azt valóban Jézus Krisztus követségében járva tudják végezni – a Mester szent neve dicsőségére és a felebarátok javára. Hogy ez minél többek életében megtörténhessék, ezért szervez egyházunk diakóniai szolgálata továbbképzéseket, munkatársi csendesnapokat, és ezért adjuk most kézbe ezt a kiadványt is. A szó igazi értelmében tankönyvként is, de főként azért, hogy benne módszertani segítséget találjanak és a belső növekedéshez vezérfonalat kapjanak mindazok, akik Jézus Krisztus Urunk szeretetének erőterében szeretnék betölteni szolgálatukat.

Erre segítse minden Testvérünket és Munkatársunkat a mindenható és irgalmas Isten!

Győr, 2011 Judica vasárnapján

Áldáskívánással:

Ittész János
püspök

Az élet nagy titkai

HITÜNK ALAPJAI

Hitünket az egyház közösen megformált, állandó hitvallásaiban fogalmazzuk meg. A rövidebbeket (*Apostoli hitvallás*, *Niceai hitvallás*) az istentiszteleteken, közösségi alkalmainkon együtt mondjuk. A hosszabbak (mint például névadó hitvallásunk, az *Ágostai hitvallás*) elmélyedésre, meditálásra, hitünk és meggyőződésünk erősítésére szolgálnak.

Apostoli hitvallás

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében.

És Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbján, onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

Niceai hitvallás

Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak teremtőjében.

Hiszek az egy Úrban, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, aki az Atyától született minden idő előtt, Isten az Istentől, világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől, született és nem teremtett, az Atyával egylényegű, és általa lett minden. Érettünk, emberekért és üdvösségünkért leszállt a mennyből. Megtestesült a Szentlélektől és Szűz Máriától, és emberré lett. Keresztre feszítették értünk Poncius Pilátus alatt, kínhalált szenvedett, és eltemették, harmadnapon feltámadt az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atya jobbján, újra eljön dicsőségben ítélni élőket és holtakat, és uralmának nem lesz vége.

Hiszek a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, aki az Atyától és a Fiútól származik, akit az Atyával és a Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk, és aki szólt a próféták által. Hiszem az egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat. Vallom az egy keresztséget a bűnök bocsánatára. Várom a holtak föltámadását és az eljövendő örök életet. Ámen.

MI AZ EGYHÁZ?

Az evangélikusok névadó hitvallása, az *Ágostai hitvallás* röviden, tömören fogalmazza meg, mi is az egyház,

de ez a definíció tág ölelésű és nyitott: az egyház a Krisztusban hívők közössége, ahol az evangéliumot tisztán hirdetik, és a szentségeket Jézus Krisztus rendelése szerint osztják ki.

Bár az egyházat sokan emberi szervezetnek látják, ez csak a külső burok. Az egyház lelki közösség, amely átível korokon és határokon. A láthatatlan egyház jelen van az egész világon; összefogja az előttünk élő hívők közösségét, a ma élő Krisztus-tanítványokat, és az utánunk következő generációk keresztényeit. Sőt összekapcsol Isten világának (Isten országa) nagy gyülekezetével is.

Az egyház legfontosabb életmegnyilvánulása az istentisztelet. Ebből táplálkozva figyel mandátumára, végzi küldetését, hogy só és világosság legyen a világban. Azaz ízt adjon az életben, világítson és meleget adjon az embereknek, Isten szeretetét ossza szét a szeretetéhes világban. Az egyház nem önmagáért él, lényege szerint „másokért élő egyház”.

KICSODA KRISZTUS?

Isten a názáreti Jézusban emberré lett. Asszonytól született, mint minden ember, de fogantatása különleges volt. Jézus valóságos ember és valóságos Isten, aki életét áldozta fel azért, hogy az ember legnagyobb baját – Istentől elszakadt voltát – orvosolja. Értünk, helyettünk, miattunk emberekért meghalt a kereszten,

magára véve bűneink büntetését. A kínos, fájdalmas kereszthalál azonban nem a véget jelentette, hanem a bűntől való megváltás teljességét. „*Elvégeztetett*” – mondta utolsó szavai közt a kereszten. A halál azonban nem tudta fogva tartani. A világtörténelemben először megfordult az élet–halál sorrendje. „*Halott voltam, de íme, élek*” – hangzik a krisztusi evangélium. A bűntől való megváltás megnyitotta az utat a halálból való szabadulás fele. Jézus húsvét hajnalán feltámadt, megmutatva, hogy megnyílt az életre vezető út.

KIBEN HISZÜNK?

Istenben hiszünk, aki egy, örök Isten. Atyaként, Fiúként és Szentlélekként ismerhetjük meg őt. Hinni benne nem csupán azt jelenti, hogy elfogadjuk a létezését, és számolunk vele. A hit bizalom. Rábízzuk életünket arra, akit mindenható Istennek, szerető mennyei Atyának, megváltó Jézusnak és megelevenítő, megszentelő Szentléleknek ismerhetünk meg.

MI A BŰN?

A bűn nem apró csínytevések vagy súlyosabb vétkek sora, hanem létállapot; az amiatt kialakult alaphelyzet, hogy az ember elszakadt Istentől, a teremtmény a Teremtőtől. Az élet minden baja, nyomorúsága,

visszássága és mulandó volta ebből a tényből adódik. Az ember a génjeiben hozza magával a bűnre, azaz az Isten nélküli életre való hajlamot. Önmagát nem is tudja kimenteni ebből a helyzetből. Isten nem akarja, hogy a világ és az ember elvessen. Megtörte az öröklődő bűn ördögi körét, és elhívta az embert az új, örök életre.

HOGYAN ÉLÜNK?

Akit megérint Isten szeretetének jó híre, az nem tud többé úgy élni, mint azelőtt. Keresi Isten közelségét, vágyik az áldásra, a tisztaságra, az Istentől kapott békességre, igyekszik a jóra. Ugyanakkor a hitben élő ember újra meg újra szembesül azzal, milyen nehéz – már-már lehetetlen – Isten jó rendje szerint élni. Az ember ereje kevés erre, minden igyekezete ellenére bukásra van ítélve. Isten azonban megszenteli a hozzá visszatért embert, a „tékozló fiút” úgy, hogy erőt ad a jóra, az Isten szerint való életre. Jézusért, a kereszten történt megváltásért elfogad minket Isten, és ez formálhatja át életünket.

Ezért: kegyelemből élünk. Saját teljesítményünk miatt nem állhatnánk meg Isten előtt. De Krisztus keresztye miatt megállhatunk, és ebből fakad a jó cselekedete (az igazán értékelhető teljesítmény).

Igyekezve a jóra újra meg újra megújulásra, megtérésre van szükségünk. Bűnösök (magunk miatt) és igazak (Krisztus miatt) élünk Isten erőterében. Ebben

mindent más szemszögből, az örökkévalóság perspektívájából nézhetünk. Pál apostol így fogalmaz: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.” (Gal 2,20b)

MIÉRT ÉLÜNK?

Isten teremtő szeretete hívott életre minket. Ő maga a teljesség, nincs szüksége semmire. Szeretetből mégis életre hívott bennünket. Istennek terve van velünk: boldoggá akar tenni, és szerepet ad a világot építő, gazdagító munkájában.

Istennel való közösségre hívtunk el. Arra, hogy vele éljük az életünket. Ez a közösség teremti meg az emberek közötti igazi, mély, maradandó közösség alapját.

Teljes életre kaptunk lehetőséget. Nem siralomvölgybe, nélkülözésre, fájdalomra hívtott minket. Ez az Isten nélküli élet jellemzője, a gonosz munkája. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretére eljusson. Az emberré lett Isten, Jézus Krisztus önvallomásában ezt mondta: én azért jöttem, hogy örömtök teljes legyen, és bőségben éljete (vö. Jn 16,22–24).

MI A MAGYARÁZAT AZ ÉLET TITKAIRA?

Az élet tele van „miért?” kérdésekkel. A többségükre, az igazán mély kérdésekre nem mindig leljük meg a vá-

laszt. Különösen is így van, amikor személyesen élünk át tragédiát, személyesen érintenek nehéz élethelyzetek. Isten adott nekünk értelmet, tehetséget, képességet, hogy sok mindent megértsünk, felfogjunk, feldolgozzunk. Sok minden azonban meghaladja emberi létünk kereteit. Isten gyermekei vívódásaik, kérdéseik közepette is az ő kezébe teszik le életüket. A biztonságot nem a megválaszolt kérdések, hanem Isten gondviselése és mindenható volta jelenti az ember számára. Magunkat, szereteteinket, azokat, akikért különösen is felelősek vagyunk, Isten kezébe helyezzük. Ez nem passzivitást, tétlenséget jelent, hanem felszabadulást a felelős szeretet gyakorlására.

HOVA KÉSZÜLÜNK?

Az emberi élet – a Teremtő szándéka szerint – nem zsákutca. Isten élettel ajándékozott meg. A halál abból következik, hogy az ember elszakadt Istentől. A halál a gonosz műve, a bűn következménye. Jézus, aki életével, halálával és feltámadásával talpra állította a gonosz által fejtetőre állított világot, azért jött a földre, majd húsvét után azért ment fel a mennybe, hogy helyet készítsen nekünk Isten örökkévaló világában. A kiteljesedő élet lehetősége vár hát ránk. Nem tudjuk, milyen lesz. Értelmünknek, befogadóképességünknek határai vannak. Csak térben és időben tudunk gondolkodni. Az örökkévalóság ezeken túl megy. Fel

sem tudjuk fogni Isten országának dimenzióit, csak a legfontosabbat tudjuk: Isten közelségében, a vele való teljes közösségben élhetünk. *„Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el az Isten az őt szeretőknek.”* (1Kor 2,9)

Úgy kell élnünk, hogy el ne játsszuk életünk legnagyobb lehetőségét, el ne veszítsük Isten örök életet adó kegyelmét. Ebben felelősek vagyunk nemcsak önmagunkért, de a ránk bízottakért is.

RÉSZLETEK A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ DIAKÓNIAI SZOLGÁLATÁNAK ALAPELVEIBŐL

„A Magyarországi Evangélikus Egyház a Jézus Krisztusban való hite gyümölcseként szeretetszolgálatot végez.” (2005. évi V. törvény, V. fejezet 22. § 1.)

A diakónia szó jelentése: szeretetszolgálat.

Mindez magában rejti az elfogadás és továbbadás képességét. Az előbbi nem más, mint az Istentől kapott kegyelem, amire épül az utóbbi, amely a hála jeleként a mindennapi kereszténységben ölt formát. A diakónia képletes meghatározása: „kezek evangéliuma” (Sztehlo Gábor).”

„Emberkép

Meggyőződéssel valljuk, hogy minden ember Isten kép-mására teremtett. Minden ember megismételhetetlen

személyiséggel és elveszíthetetlen méltósággal bír. Az emberi élet Isten ajándéka, melynek örülünk és amelyet sérthetetlennek tartunk.

Szolgálatunk végzése közben egy percre sem felejt-
hetjük el, hogy a ránk bízott segítségre szorulóknak men-
tális és testi állapotuktól, adott szociális helyzetüktől
függetlenül többek, mint amit mi éppen tapasztalunk
belőlük. Ők Isten képmásai. A mi feladatunk pedig,
hogy Isten akarata és Krisztus rendelése alapján min-
den ember örök méltóságához ragaszkodjunk, és azt a
végsőkig megőrizzük.

Örülünk az élet ajándékának.”

„Közösség a hitben és a szolgálatban

Mint a MEE Diakónia munkatársai – az alkalmazottak
és az önkéntes segítők – szolgálati közösségét alkotjuk.

Erre a közösségre a bizalmon alapuló, nyílt kommu-
nikáció és az értékek kölcsönös megbecsülése, vala-
mint az együttlét sokoldalúan megélt lehetőségei jel-
lemzőek. Ezáltal erősödik a diakóniában dolgozók
elköteleződése, motivációja és önbecsülése.”

THE
ITE
KI
ACH
ILL
OH

ON

Zsoltárok

Az egyház ősi imádságos anyaga a *Zsoltárok könyve*. Már az ószövetség népe ezt mondta, ezt énekelte, s a korai keresztények átvették és gyakorolták ezt a hagyományt. A zsoltárok sokféle módon válhatnak imádságunkká: énekelhetjük, csendben olvashatjuk, hangosa felolvashatjuk, egy-egy verset vagy szakaszt kiemelünk, a versekből válogathatunk. A fontos az, hogy együtt tudjuk imádkozni a hitben előttünk járt embertársainkkal és Istent kereső közösségekkel.

8. zsoltár

² Ó, URunk, mi URunk! Mily felséges a te neved az egész földön, az égen is megmutattad fenségedet! ³ Gyermekek és csecsemők szája által is építed hatalmat el-lenfeleiddel szemben, hogy elnémítsd az ellenséget és a bosszúállót.

⁴ Ha látom az eget, kezed alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, ⁵ micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá? ⁶ Kevéssel tetted őt kisebbé Istennél, dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg. ⁷ Úrrá tetted kezed alkotásain, mindent a lába alá vetettél: ⁸ a juhokat és marhákat mind, még a mezei vadakat is, ⁹ az ég madarait, a tenger halait, amelyek a tenger ösvényein járnak.

¹⁰ Ó, Urunk, mi Urunk! Mily felséges a te neved az egész földön!

13. zsoltár

² Meddig tart ez, Uram? Végképp megfeledeztél rólam? Meddig rejtetted el orcádat előlem? ³ Meddig kell magamban tanakodnom, és bánkódnom szívemben naponként? Meddig kerekedhetik fölém ellenségem?

⁴ Tekints rám, hallgass meg, Uram, Istenem! Tartsd meg szemem ragyogását, ne jöjjön rám halálos álom!

⁵ Ne mondhasa ellenségem: Végeztem vele! Ne ujjonghassanak ellenfeleim, hogy ingadozom! ⁶ Mert én hűségemben bízom, szívből ujjongok, hogy megsegítesz. Éneklek az Úrnak, mert jót tett velem.

18. zsoltár

² Szeretlek, Uram, erősségem!

³ Az ÚR az én kőszálam, váram és megmentőm, Istenem, kősziklám, nála keresek oltalmat, pajzsom, hatalmas szabadítóm, fellegváram!

⁴ Az Úrhoz kiáltok, aki dicséretre méltó, és megszabadulok ellenségeimtől. ⁵ Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. ⁶ A sír kötelei fonódtak rám, a halál csapdái meredtek rám.

⁷ Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, segítségért kiáltottam Istenemhez. Meghallotta hangomat templomában, kiáltásom a fülébe jutott. ⁸ Megrendült és rengett a föld, a hegyek alapjai megremegtek, megrendültek, mert haragra gyúlt. ¹⁶ Láthatóvá váltak a

vizek medrei, és feltárultak a világ alapjai dorgálá-
sodtól, Uram, haragod szelének fúvásától. ¹⁷ Lenyúlt a
magasból, és fölvelt, a nagy vizekből kihúzott engem.
¹⁸ Megmentett engem erős ellenségemtől. ²⁰ Tágas térre
vitt ki engem, megmentett.

²⁶ A hűségesez hűséges vagy, a feddhetetlen ember-
hez feddhetetlen.

²⁷ A tisztához tiszta vagy, de a hamisnak ellenállsz.

²⁸ A nyomorult népet megsegíted, de a kevély tekente-
tűeket megalázod. ²⁹ Mert te gyújtasz nekem mécsest,
Uram, fényugarat ad nekem Istenem a sötétségben.
³⁰ Veled a rablóknak is nekirontok, ha Isten segít, a
falon is átugrom.

³¹ Az Isten útja tökéletes, az ÚR beszéde színingaz.
Pajzsa mindazoknak, akik hozzá menekülnek. ³² Van-e
Isten az ÚRON kívül? Van-e kőszikla Istenünkön kívül?

³³ Isten ruház föl engem erővel. ³⁶ Oltalmazó paj-
zsodat adtad nekem, jobbod támogat engem, sokszor
lehajoltál hozzám. ³⁷ Biztossá teszed lépteimet, és nem
inognak bokáim.

⁴⁷ Él az ÚR, áldott az én kősziklám, magasztaltassék
szabadító Istenem! ⁵⁰ Magasztallak, Uram, a népek
között, zsoltárt éneklek nevednek.

22. zsoltár

² Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el? Távol van
tőlem a segítség, pedig jajgatva kiáltok! ³ Istenem! Hív-
lak nappal, de nem válaszolsz, éjszaka is, de nem tudok
elcsendesedni.

⁵ Benned bíztak őseink, bíztak, és megmentetted őket. ⁶ Hozzád kiáltottak segítségért, és megmenekültek, benned bíztak, és nem szégyenültek meg. ⁷ De én féreg vagyok, nem ember. ⁸ Gúnyolódnak rajtam mind, akik látnak. ¹⁰ Te hoztál ki engem anyám méhéből, biztonságba helyeztél anyám emlőin. ¹¹ Már anyám ölében is rád voltam utalva, anyám méhében is te voltál Istenem. ¹² Ne légy tőlem távol, mert közel van a baj, és nincs, aki segítsen!

¹⁵ Szétfolytam, mint a víz, kificamodtak a csontjaim. Szívem, mint a viasz, megolvadt bensőmben. ¹⁶ Torkom kiszáradt, mint a cserép, nyelvem az ínyemhez tapadt, a halál porába fektettél.

²⁰ Ó, Uram, ne légy távol, erősségem, siess segítségemre!

²⁴ Kik az URat féltitek, dicsérjétek őt, Jákób utódai, mind dicsőítsétek őt! ²⁵ Mert nem veti meg, és nem utálja a nyomorult nyomorúságát, nem rejti el orcáját előle, segélykiáltását meghallgatja. ²⁶ Rólad szól dicséretem a nagy gyülekezetben, teljesítem fogadalmaimat az istenfélők előtt. ²⁷ Dicsérik az URat, akik őt keresik. Szívetek legyen vidám mindenkor!

23. zsoltár

¹ Dávid zsoltára. Az Úr az én pásztorom, nem szűkülök. ² Fűves legelőkön terelget, csendes vizekhez vezet engem. ³ Lelkemet felüdíti, igaz ösvényen vezet az ő nevéért. ⁴ Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy: vessződ és botod megvigasztal engem. ⁵ Asztalt terítesz nekem ellenségeim

szeme láttára. Megkened fejemet olajjal, csordultig van poharam. ⁶Bizony, jóságod és szereteted kísér életem minden napján, és az ÚR házában lakom egész életemben.

25. zsoltár

¹URam, hozzád emelkedem lélekben! ²Benned bízom, Istenem, ne szégyenüljek meg, ne nevéssenek ki ellenségeim!

⁴Utadat, URam, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem! ⁵Vezess hűségesen, és taníts engem, mert te vagy szabadító Istenem, mindig benned reménykedem.

⁶Gondolj, URam, irgalmadra és kegyelmedre, melyek öröktől fogva vannak. ⁷Ifjúkorom vétkeire és bűneimre ne emlékezz! Kegyelmesen gondolj rám, mert te jóságos vagy, URam!

⁸Jó és igaz az ÚR, ezért megmutatja a vétkeseknek a jó utat. ⁹Az alázatosakat igazságosan vezeti, és az ő útjára tanítja az alázatosakat.

¹⁰Az ÚR minden ösvénye szeretet és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és intelmeit. ¹¹A te nevedért, ó URam, bocsásd meg bűneimet, mert sok van! ¹²Azt az embert, aki féli az Urat, oktatja ő, hogy melyik utat válassza.

¹⁵Szemem állandóan az Úrra néz, mert ő szabadítja ki lábamat a csapdából. ¹⁶Fordulj felém, és könyörülj rajtam, mert magányos és nyomorult vagyok. ¹⁷Enyhítsd szívem szorongását, szorult helyzetemből szabadíts ki! ¹⁸Lásd meg nyomorúságomat és gyötrődésemet, és bocsásd meg minden vétkemet!

²⁰ Tartsd meg életemet, ments meg, ne szégyenüljek meg, mert hozzád menekültem! ²¹ Feddhetetlen becsület őrizzen engem, mert benned reménykedem.

27. zsoltár

¹ Világosságom és segítségem az ÚR, kitől félnék? Életemnek ereje az ÚR, kitől rettegnék?

⁴ Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az ÚR házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jóságos az ÚR, és gyönyörködhessem templomában. ⁵ Megóv engem sátrában a veszedelem napján. Elrejt sátra mélyén, magas kősziklára helyez engem. ⁷ Halld meg, Uram, hívó hangomat! Könyörülj rajtam, hallgass meg! ⁹ Ne rejtsd el előlem orcádat, ne utasítsd el haragosan szolgálodat! Te vagy az én segítségem, ne vess el, ne hagyj el, szabadító Istenem! ¹⁰ Ha apám, anyám elhagyna is, az ÚR magához fogad engem. ¹¹ Uram, taníts meg utadra, vezess a helyes ösvényen, mert ellenségeim vannak! ¹² De én hiszem, hogy még meglátom az ÚR jóságát az élők földjén. ¹⁴ Reménykedj az ÚRban, légy erős és bátor szívű, reménykedj az ÚRban!

31. zsoltár

² Hozzád menekülök, Uram, ne szégyenüljek meg soha! Ments meg engem irgalmasan! ³ Fordítsd felém füledet, siess, ments meg engem! Légy erős kősziklám, erős váram, segíts rajtam! ⁴ Mert te vagy az én sziklaváram; vezess, és terelgess engem nevedért! ⁵ Szabadíts ki a hálóból, amelyet titkon vetettek nekem, mert te vagy az

erősségem. ⁶ Kezrede bízom lelkemet, te váltasz meg engem, Uram, igaz Isten! ¹⁰ Légy kegyelmes, Uram, mert bajban vagyok, szemem elhomályosodott a bánattól, odavan testem-lelkem. ¹¹ A gond miatt vége lesz életemnek, a sóhajtozás miatt esztendeimnek. Bűnöm miatt megrokkant az erőm, csontjaim sorvadoznak. ¹² Minden ellenségem gyaláz engem, szomszédaim félnek, ismerőseim megrettennek, ha látnak az utcán, elfutnak előlem. ¹³ Elfelejtettek, mintha meghaltam volna, olyan lettem, mint egy kallódó tárgy. ¹⁴ Mert hallom sokak suttogását: Iszonyú baj van vele! Rólam tanácskoznak egymás közt, el akarják venni az életemet. ¹⁵ De én bízom benned, Uram, vallom: Te vagy Istenem! ¹⁶ Kezredben van sorsom, ments meg ellenségeim és üldözőim kezéből! ¹⁷ Ragyogjon rá orcád szolgáladra, segíts rajtam hűségesen! ¹⁸ Uram, ne szégyenüljek meg, ha hívlak téged! ²⁰ Milyen nagy a te jóságod, melyet a téged félőknek tartogatsz! Ebben részesíted a hozzád menekülőket minden ember szeme láttára. ²³ Én már azt gondoltam ijedtemben, hogy eltaszítottál magadtól. De te meghallgattad könyörgő szavam, amikor hozzád kiáltottam segítségért. ²⁴ Szeressétek az URat, ti hívei mind!

40. zsoltár

² Várva vártam az URat, és ő lehajolt hozzám, meghallotta kiáltásomat. ³ Kiemelt a pusztulás verméből, a sárból és iszapból. Sziklára állította lábamat, biztossá tette lépteimet. ⁴ Új éneket adott a számba, Istenünknek dicséretét. Sokan látják ezt, félik az URat,

és bíznak benne. ⁵ Boldog ember az, aki az Úrba veti bizodalmát, nem igazodik a kevélyekhez és az elvetemült hazugokhoz. ⁶ Uram, Istenem! Sok csodás tervet vittél véghez értünk, nincs hozzád fogható. Szeretném hirdetni és elmondani, de több annál, amit fel tudnék sorolni. ⁷ Véresáldozatban és ételáldozatban nem telik kedved: nyitott fület adtál nekem. Égőáldozatot és vétekáldozatot nem kívánsz. ⁸ Akkor így szóltam: Íme, megjelentem, a könyvtekercsben írva van rólam. ⁹ Abban telik kedvem, Istenem, hogy akaratomat teljesítem, törvényed szívemben van. ¹⁰ Hirdetem igazságodat a nagy gyülekezetben, és nem zárom be számat, jól tudod, Uram! ¹¹ Igazságodat nem rejtegetem szívem mélyén, hanem beszélek hűségedről és szabadításodról. Nem titkolom el szeretetedet és hűségedet a nagy gyülekezet előtt. ¹² Uram, ne vond meg tőlem irgalmasdat, szereteted és hűséged őrizzen szüntelen! ¹³ Mert annyi baj vett engem körül, hogy megszámolni sem lehet. Bűneim büntetése utolért engem, áttekinteni sem tudom őket, számosabbak hajam szálainál, és a szívem is elhagyott engem. ¹⁴ Légy kegyelmes, Uram, és ments meg, Uram, siess segítségemre! ¹⁵ Szégyenkezz, piruljon mindenki, aki életemet el akarja venni! Riadjanak vissza, és érje gyalázat azokat, akik bajomban gyönyörködnek! ¹⁶ Rettegjenek szégyenükben, akik hahotázva beszélnek rólam! ¹⁷ Örüljenek, és örvendezzenek benned mindazok, akik téged keresnek. Akik szabadításodra vágyódnak, hadd mondhassák mindig, hogy nagy az Úr! ¹⁸ Én nyomorult és szegény vagyok, de

gondol rám az Úr. Te vagy segítségem és megmentőm, Istenem, ne késlekedj!

51. zsoltár

³ Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem, töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal! ⁴ Teljesen mosd le rólam bűnömet, és vétkeimtől tisztíts meg engem! ⁵ Mert tudom, hogy hűtlen voltam, és vétkem mindig előttem van. ⁶ Egyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak láatsz. Ezért igazad van, ha szólsz, és jogos az ítéleted. ⁷ Lásd, én bűnben születtem, anyám vétékben fogant engem. ⁸ Te pedig a szívben levő igazságot kedveled, és a bölcsesség titkaira tanítasz engem. ⁹ Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek, moss meg engem, és fehérebb leszek, mint a hó. ¹⁰ Engedd, hogy vidámságot és örömet halljak, és megújuljanak tagjaim, amelyeket összetörtél. ¹¹ Rejtsd el orcádat vétkeim elől, töröld el minden bűnömet! ¹² Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem! ¹³ Ne vess el orcád elől, szent lelkedet ne vedd el tőlem! ¹⁴ Vidámíts meg újra szabadításoddal, támogass, hogy lelkem készleges legyen, ¹⁵ hogy taníthassam utaidra a hűtleneket, és a vétkesek megtérjenek hozzád. ¹⁷ Nyisd meg ajkamat, Uram, és dicséretedet hirdeti szám. ¹⁹ Isten előtt a töredelmes lélek a kedves áldozat. A töredelmes és megtört szívet nem veted meg, Istenem! ²⁰ Tégy jót a Sionnal kegyelmesen!

90. zsoltár

¹ Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre. ² Mielőtt hegyek születtek, mielőtt a föld és a világ létrejött, öröktől fogva mindörökké vagy te, ó Isten! ³ A halandót visszatéríted a porba, és ezt mondd: Térjete vissza, emberek! ⁴ Mert ezer esztendő előtted annyi, mint a tegnapi nap, amely elmúlt, mint egy őrváltásnyi idő éjjel. ⁵ Elragadod őket, olyanok lesznek, mint reggelre az álom, mint a növekvő fű: reggel virágzik és növekszik, estére megfonnyad és elszárad. ⁷ Bizony, elmúlunk haragod miatt, indulatod miatt megsemmisülünk, ⁸ ha magad elé állítod bűneinket, titkolt vétkeinket orcád világhosszára. ⁹ Elmúlik minden napunk haragod miatt, úgy elmúlnak esztendeink, mint egy sóhajtás. ¹⁰ Életünk ideje hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan esztendő, és nagyobb részük hiábavaló fáradság, olyan gyorsan eltűnik, mintha repülnénk. ¹¹ Ki tudja, milyen erős haragod, és milyen félelmetes felháborodásod? ¹² Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk! ¹³ Fordulj hozzánk, Uram! Meddig késeled? Könyörülj szolgálidon! ¹⁴ Áraszd ránk kegyelmedet reggelenként, hogy vígadjunk és örüljünk egész életünkben! ¹⁵ Örvendeztess meg bennünket annyi napon át, ahányon át megaláztál, annyi éven át, ahányban rossz sorsunk volt! ¹⁶ Legyenek láthatóvá tetteid szolgálidon, és méltóságod fiaikon! ¹⁷ Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata! Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!

111. zsoltár

¹ Dicsérjétek az Urat! Hálát adok az Úrnak teljes szívből! a becsületes emberek körében és közösségében. ² Nagyok az Úr tettei, kikutathatják, akiknek csak kedvük telik benne. ³ Munkája fenséges és ékes, igazsága örökre megmarad. ⁴ Emlékezetessé tette csodáit, kegyelmes és irgalmas az Úr. ⁵ Eledelt adott az istenfélőknek, örökké emlékezik szövetségére. ⁶ Hatalmas tetteit kijelentette népének, nekik adta a pogányok birtokát. ⁷ Kezének munkái igazak és jogosak, rendelkezései maradandóak, ⁸ rendíthetetlenek mindörökké, igazán és helyesen vannak megalkotva. ⁹ Gondoskodott népe megváltásáról, örökre elrendelte szövetségét, szent és félelmes az ő neve. ¹⁰ A bölcsesség kezdete az Úr félelme. A józan eszűek mind eszerint élnek. Az ő dicsérete örökre megmarad.

118. zsoltár

¹ Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!

² Mondja hát Izráel, hogy örökké tart szeretete! ³ Mondja hát Áron háza, hogy örökké tart szeretete! ⁴ Mondják hát, akik félik az Urat, hogy örökké tart szeretete!

⁵ Nyomorúságomban az Urat hívtam segítségül. Az Úr meghallgatott, tágas térre vitt engem. ⁶ Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem? ⁷ Velem van az Úr, segít engem.

⁸ Jobb az Úrnál keresni oltalmat, mint emberben

bízni. ⁹ Jobb az Úrnál keresni oltalmat, mint előkelő emberekben bízni.

¹⁴ Erőm és énekem az ÚR, megszabadított engem. ¹⁶ Fölemelte jobbját az ÚR, az ÚR jobbjá hatalmasan munkálkodik! ¹⁷ Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az ÚR tetteit! ¹⁸ Keményen megfeddett engem az ÚR, de nem adott át a halálnak. ²¹ Hálát adok neked, hogy meghallgattál, és megszabadítottál.

²² Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő. ²³ Az Úrtól lett ez, csodálatos a mi szemünkben. ²⁴ Ez az a nap, amelyet az ÚR elrendelt, vigadozzunk és örüljünk ezen!

²⁵ Ó, Uram, segíts meg! Ó, Uram, adj szerencsét! ²⁶ Áldott, aki az ÚR nevében jön! Megáldunk titeket az ÚR házából.

²⁸ Istenem vagy, hálát adok neked, Istenem, magasztallak téged!

²⁹ Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!

121. zsoltár

¹ Zarándokének. Tekintetem a hegyekre emelem: Honnan jön segítségem? ² Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta. ³ Nem engedi, hogy lábad megtántorodjék, nem szunnyad őriződ. ⁴ Bizony nem szunnyad, nem alszik Izráel őrizője!

⁵ Az ÚR a te őriződ, az ÚR a te oltalmad jobb kezéd felől. ⁶ Nem árt neked nappal a nap, sem éjjel a hold. ⁷ Az ÚR megőrizz téged minden bajtól, megőrzi

életedet. ⁸ Megőriz az ÚR jártodban-keltedben, most és mindenkor.

139. zsoltár

¹ Uram, te megvizsgálasz, és ismeresz engem. ² Tudod, ha leülök vagy ha felállok, messziről is észreveszed szándékomat. ³ Szemmel tartod járásomat és pihenésemet, gondod van minden utamra. ⁴ Még nyelvemen sincs a szó, te már pontosan tudod, Uram. ⁵ Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod. ⁶ Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni. ⁷ Hova menjek lelked elől? Orcád elől hova fussak? ⁸ Ha a mennybe szállnék, ott vagy, ha a holtak hazájában feküdnék le, te ott is ott vagy. ⁹ Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó végén lakték, ¹⁰ kezed ott is elérne, jobbod megragadna engem. ¹¹ Ha azt gondolnám, hogy elnyel a sötétség, és éjszakává lesz körülöttem a világosság: ¹² a sötétség nem lenne elég sötét neked, az éjszaka világos lenne, mint a nappal, a sötétség pedig olyan, mint a világosság. ¹³ Te alkottad veséimet, te formáltál anyám méhében. ¹⁴ Magasztallak téged, mert félelmes és csodálatos vagy; csodálatosak alkotásaid, és lelkem jól tudja ezt. ¹⁵ Csontjaim nem voltak rejtve előtted, amikor titkon formálódtam, mintha a föld mélyén képződtem volna. ¹⁶ Alaktalan testemet már látták szemeid; könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük. ¹⁷ Mily drágák nekem szándékaid, Istenem, mily hatalmas azoknak száma! ¹⁸ Számol-

gatom, de több a homokszemeknél, s a végén is csak nálad vagyok. ¹⁹ Bár megölnéd, Istenem, a bűnöst, és távoznának tőlem a vérontó emberek! ²⁰ Akik csalárdul beszélnek rólad, ellenségeid, hazugul mondják ki nevedet. ²¹ Ne gyűlöljem-e gyűlölőidet, Uram? Ne utáljam-e támadóidat? ²² Határtalan gyűlölettel gyűlölöm őket, hiszen nekem is ellenségeimmé lettek. ²³ Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat! ²⁴ Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!

150. zsoltár

¹ Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek Istent szentélyében, dicsérjétek a hatalmas égboltozaton!

² Dicsérjétek hatalmas tetteiért, dicsérjétek nagyságához méltóan!

³ Dicsérjétek kürtzengéssel, dicsérjétek lanttal és hárfával!

⁴ Dicsérjétek dobbal, körtáncot járva, dicsérjétek citerával és fuvolával!

⁵ Dicsérjétek csengő cintányérral, dicsérjétek zengő cintányérral!

⁶ Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!

Rövid bibliai igék

Rövid, egy-két mondatos igék állnak előttünk. Válogatás a szent iratokból. A Biblia „gyöngyszemei”. Nem varázsigeként használjuk ezeket, hanem a teljes Szentírás összefüggésében, Isten szeretetét és akaratát komolyan véve ragadjuk meg egy-egy mondat gazdag mondanivalóját.

1Kir 19,4 Elég most már, Uram, vedd el életemet!

Jób 7,17 Micsoda az ember, hogy ily nagyra tartod, és hogy így törődsz vele?

Zsolt 23,1–3 Az ÚR az én pásztorom, nem szűkölködöm. Fűves legelőkön terelget, csendes vizekhez vezet engem. Lelkemet felüdíti, igaz ösvényen vezet az ő nevéért.

Zsolt 23,4 Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy.

Zsolt 23,6 Bizony, jóságod és szereteted kísér életem minden napján.

Zsolt 25,17 Enyhítsd szívem szorongását, szorult helyzetemből szabadíts ki!

Zsolt 27,14 Reménykedj az ÚRban, légy erős és bátor szívű, reménykedj az ÚRban!

Zsolt 118,5–6 Nyomorúságomban az URat hívtam segítségül. Az ÚR meghallgatott, tágas térre vitt engem.

Zsolt 118,6 Velem van az ÚR, nem félek, ember mit árthat nekem?

Ézs 43,1 De most így szól az ÚR, a te teremtőd, Jákób, a te formálód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!

Ézs 41,13 Mert én, az ÚR, a te Istened, erősen fogom jobb kezedet, és ezt mondom neked: Ne félj, én megsegítlek!

Jer 17,14 Gyógyíts meg, Uram, akkor meggyógyulok, szabadíts meg, akkor megszabadulok, csak téged dicsérlek.

Jer 29,11 Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az ÚR –: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek.

Mt 5,4 Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.

Mt 11,28 Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.

Mk 9,24 Hiszek, segíts a hitelenségemen!

Lk 18,13 Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek.

Jn 3,16 Mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Jn 11,25 Jézus ekkor ezt mondta neki: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha.”

Jn 14,1 Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem. Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra?

Jn 16,33 A világon nyomorúságotok van, de bízzatok: én legyőztem a világot.

ApCsel 7,59 Úr Jézus, vedd magadhoz lelkemet!

Róm 8,28 Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott.

Róm 8,38 Mert meg vagytok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem

választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.

Róm 14,8 Ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.

Gal 6,2 Egymás terhét hordozzátok, így töltsétek be a krisztus törvényét.

Fil 4, 7 Az Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.

1Thessz 4,13.14.18 Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és szomorognátok, mint a többiek, akiknek nincs reményességük. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadt, az is bizonyos, hogy Isten az elhunytakat is előhozza Jézus által, vele együtt. Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel.

1Thessz 5,23 Maga pedig a békesség Istene szenteljen meg titeket teljesen, és őrizze meg a ti lelketeket, elméteket és testeteket teljes épségben, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére. Hű az, aki elhív erre titeket; és ő meg is cselekszi azt.

Zsid 10,35–36 Ne veszítsétek el tehát bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van. Mert állhatatosságra van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígélet.

Zsid 13,8 Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

Zsid 13,9 Az a jó, ha kegyelemmel erősödik meg a szív.

Zsid 13,14 Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.

1Pt 5,7 Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.

1Jn 3,1 Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk.

Jel 1,8 Én vagyok az Alfa és az Ómega így szól az Úr Isten, aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható.

Jel 1,17–18 Ne félj, én vagyok az első és az utolsó, és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.

Jel 22,20b „Bizony, hamar eljövök”. Ámen. Jöjj, Uram Jézus!

Olvasmányok

EVANGÉLIUMI ÉS LEVÉLBELI OLVASMÁNYOK

János evangéliuma 10,11–18

Jézus így szólt: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. Aki béres és nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jönni, elhagyja a juhokat, és elfut, a farkas pedig elragadja és elszéleszti őket. A béres azért fut el, mert csak béres, és nem törődik a juhokkal.

Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem, ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát: és én életemet adom a juhokért. Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebből az akolból valók: azokat is vezetnem kell, és hallgatni is fognak a hangomra: és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor.

Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem. Senki sem veheti el tőlem: én magamtól adom oda. Hatalmam van arra, hogy odaadjam, hatalmam van arra is, hogy ismét visszavegyem: ezt a küldetést kaptam az én Atyámtól.”

Márk evangéliuma 2,1–12

Néhány nap múlva ismét elment Kapernaumba, és elterjedt a híre, hogy otthon van. Erre olyan sokan

gyűltek össze, hogy még az ajtó előtt sem volt hely; ő pedig hirdette nekik az igét.

Oda akartak hozzá menni egy bénával, akit négyen vittek. Mivel a sokaság miatt nem fértek a közelébe, megbontották annak a háznak a tetejét, ahol ő volt, és nyílást vágva leeresztették az ágyat, amelyen a béna feküdt. Jézus pedig látva a hitüket, így szólt a bénához: „Fiam, megbocsáttattak a bűneid.” Ott ültek néhányan az írástudók közül, és így tanakodtak szívükben: „Hogyan beszélhet ez így? Istent káromolja! Ki bocsáthat meg bűnöket az egy Istenen kívül?” Jézus lelkében azonnal átlátta, hogy így tanakodnak magukban, és ezt mondta nekik: „Miért tanakodtok így szívetekben? Mi könnyebb: azt mondani a bénának: Megbocsáttattak bűneid! – vagy azt mondani: Kelj fel, fogd az ágyadat és járj!?”

Azért pedig, hogy megtudjátok: az Emberfiának van hatalma bűnöket megbocsátani a földön – így szólt a bénához: Neked mondom, kelj fel, fogd az ágyadat, és menj haza!” Az pedig felkelt, azonnal felvette az ágyát, és kiment mindenki szeme láttára; úgyhogy ámulatba estek mind, dicsőítették az Istent, és ezt mondták: „Ilyet még sohasem láttunk!”

Lukács evangéliuma 10,25–37

Ekkor előállt egy törvénytudó, hogy megkísértse Jézust, és ezt kérdezte: „Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” Ő pedig ezt mondta neki: „Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod?” Ő pedig így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes

lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat.” Jézus ezt mondta neki: „Helyesen feleltél: tedd ezt, és élni fogsz.” Ő viszont igazolni akarta magát, és megkérdezte Jézustól: „De ki a felebarátom?”

Válaszul Jézus ezt mondta neki: „Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esett, akik kifosztották, meg is verték, azután félholtan otthagya elmentek. Történetesen egy pap ment azon az úton, de amikor meglátta, elkerülte. Hasonlóképpen egy lévita is odaért arra a helyre, és amikor meglátta, ő is elkerülte. Egy úton lévő samaritánus pedig, amikor odaért hozzá és meglátta, megszánta; odament, olajat és bort öntött sebeire, és bekötötte azokat. Aztán feltette őt a saját állatára, elvitte egy fogadóba, és ápolta. Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadónak, és azt mondta neki: Viselj rá gondot, és ha valamit még ráköltesz, amikor visszatérek, megadom neked.

Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek?” Ő így felelt: „Az, aki irgalmas volt hozzá.” Jézus erre ezt mondta neki: „Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj.”

János evangéliuma 15,9–17

Jézus így szólt: „Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben. Ha parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok a szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait, és megmaradok az ő

szeretetében. Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömeitek teljessé legyenek.”

„Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.

Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek. Többé nem mondalak titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Titeket azonban barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendeltelek titeket arra, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.”

„Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást.”

Máté evangéliuma 5,1–10

Amikor Jézus meglátta a sokaságot, felment a hegyre, és miután leült, odamentek hozzá tanítványai. Ő pedig megszólalt, és így tanította őket:

„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.

Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.

Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet.

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.

Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.

Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.

Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak neveztetnek.

Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.”

Máté evangéliuma 6,5–9

„Amikor imádkoztok, ne legyetek olyanok, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcasarkokon megállva imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony, mondom néktek: megkapták jutalmukat. Te pedig amikor imádkozol, menj be a belső szobádba, és ajtódat bezárva imádkozzál Atyádhoz titokban; Atyád pedig, aki látja, amit titokban teszel, megfizet neked.”

„Amikor pedig imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy bőbeszédűségükért hallgattatnak meg. Ne legyetek tehát hozzájuk hasonlók, mert tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt még kérnétek tőle.”

„Ti tehát így imádkozzatok: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved...”

Máté evangéliumna 6,25–34

„Ezért mondom nektek: ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel

ruházkodjatok. Nem több-e az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál?

Nézzétek meg az égi madarakat: nem vetnek, nem is aratnak, csűrbe sem takarnak, és mennyei Atyátok eltartja őket. Nem vagytok-e ti sokkal értékesebbek náluk? Aggódásával pedig ki tudná közületek meghoszszabbítani életét csak egy arasznyival is? Mit aggódtok a ruházatért is? Figyeljétek meg a mezei liliumokat, hogyan növekednek: nem fáradoznak, és nem fonnak, de mondom nektek, hogy Salamon teljes dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül akár csak egy is. Ha pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, így öltözteti az Isten, nem sokkal inkább titeket, kicsinyhitűek?”

„Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltünk magunkra? Mindezt a pogányok kérdezzetik; a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre.

De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek. Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja.”

Máté evangéliuma 14,22–33

Jézus ezután nyomban kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át előtte a túlsó partra, amíg ő elbocsátja a sokaságot. De miután elbocsátotta a sokaságot, felment a hegyre magánosan imádkozni. Amikor beesteledett, egyedül volt ott. A hajó pedig már

messze eltávolodott a parttól, és a hullámok között hányódott, mert ellenszél volt.

A negyedik éjszakai őrvtáskor odament hozzájuk Jézus a tengeren járva. Amikor a tanítványok megláták, hogy a tengeren jár, megrettentek, azt mondták, hogy kísértet, és ijedtükben felkiáltottak. De Jézus azonnal megszólította őket, és ezt mondta: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” Péter ekkor így szólt hozzá: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy menjek oda hozzád a vizen.” Mire ő így szólt: „Jöjj!” Péter erre kiszállt a hajóból, elindult a vizen, és Jézus felé ment. Amikor azonban az erős szélre figyelt, megijedt, és amint süllyedni kezdett, felkiáltott: „Uram, ments meg!”

Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, megragadta őt, és ezt mondta neki: „Kicsinyhitű, miért kételkedtél?” És amint beszálltak a hajóba, elült a szél. A hajóban levők pedig leborultak előtte, és ezt mondták: „Valóban Isten Fia vagy!” Átkelve a túlsó partra Genezáret földjére érkeztek.

Lukács evangéliuma 15,1–10

A vámszedők és a bűnösök mindnyájan igyekeztek Jézushoz, hogy hallgassák őt. A farizeusok és az írástudók pedig így zúgolódtak: „Ez bűnösöket fogad magához, és együtt eszik velük.”

Ő erre ezt a példázatot mondta nekik: „Ha valakinek közületek száz juha van, és elveszít közülük egyet, vajon nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e addig az elveszett után, amíg meg nem

találja? És ha megtalálta, felveszi a vállára örömeiben, hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, majd így szól hozzájuk: Örüljetek velem, mert megtaláltam az elveszett juhomat. Mondom nektek, hogy ugyanígy nagyobb öröm lesz a mennyben egyetlen megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.”

„Vagy ha egy asszonynak tíz drahmája van, és elveszít egy drahmát, vajon nem gyújt-e lámpást, nem söpri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, míg meg nem találja? És ha megtalálta, összehívja barátnőit és szomszédasszonyait, és így szól: Örüljetek velem, mert megtaláltam a drahmát, amelyet elvesztettem. Mondom nektek, így fognak örülni az Isten angyalai egyetlen megtérő bűnösnek.”

Máté evangéliuma 18,11–14

Jézus így szólt: „Mert az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett. Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van, és eltéved közülük egy, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a hegyekben, és nem megy-e el megkeresni az eltévedtet? Ha azután megtalálja, bizony mondom néktek, jobban örül neki, mint annak a kilencvenkilencnek, amelyik nem tévedt el. Ugyanígy a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy elveszen egy is e kicsinyek közül.”

Lukács evangéliuma 12,13–21

Ekkor valaki a sokaságból így szólt Jézushoz: „Mester, mondd meg a testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget!” De ő így válaszolt: „Ember, ki tett engem bíróvá vagy osztóvá köztetek?” Azután ezt mondta nekik: „Vigyázzatok, és őrizkedjete minden kapzsiságtól, mert ha bőségben él is valaki, életét akkor sem a vagyona tartja meg.”

Aztán példázatot mondott nekik: „Egy gazdag embernek bő termést hozott a földje, ekkor így gondolkozott magában: Mit tegyek? Nincs hova betakarítanom a termésemet. Majd így szólt: Ezt teszem: lebontom a csüremeimet, nagyobbakat építek, oda takarítom be minden gabonámat és javamat, és ezt mondom a lelkemnek: Én lelkem, sok javad van sok évre félretéve, pihenj, egyél, igyál, vigadozzál!

Isten azonban azt mondta neki: Bolond, még ez éjjel elkéri tőled a lelkedet, kié lesz akkor mindaz, amit felhalmoztál? Így jár az, aki magának gyűjt, és nem Isten szerint gazdag.”

János evangéliuma 20,1–10.19–23

A hét első napján, korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírbolt elől. Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és így szólt hozzájuk: „Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hova tették!”

Elindult tehát Péter és a másik tanítvány, és elmen-

tek a sírhoz. Együtt futott a kettő, de a másik tanítvány előrefutott, gyorsabban, mint Péter, és elsőnek ért a sírhoz. Előrehajolt, és látta, hogy ott fekszenek a lepedők, de mégsem ment be.

Nyomában megérkezett Simon Péter is, bement a sírba, és látta, hogy a leplek ott fekszenek, és hogy az a kendő, amely a fején volt, nem a lepleknél fekszik, hanem külön összegöngyölítve, egy másik helyen. Akkor bement a másik tanítvány is, aki elsőnek ért a sírhoz, és látott, és hitt. Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halottak közül. A tanítványok ezután hazamentek.

Aznap, amikor beesteledett, a hét első napján, ott ahol összegyűltek a tanítványok, bár a zsidóktól való félelem miatt az ajtók zárva voltak, eljött Jézus, megállt középen, és így szólt hozzájuk: „Békesség néktek!” És miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, hogy látják az Urat.

Jézus erre ismét ezt mondta nekik: „Békesség néktek! Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” Ezt mondván, rájuk lehelt, és így folytatta: „Vegyetek Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak.”

János evangéliuma 21,1–14

Ezután ismét megjelent Jézus a tanítványoknak a Tibériás-tengernél. Így jelent meg: együtt voltak Simon Péter és Tamás, akit Ikernek hívtak, és Nátánaél, a

galileai Kánából és Zebedeus fiai; a tanítványok közül pedig még kettő.

Simon Péter így szólt hozzájuk: „Elmegyek halászni.” Ők erre ezt mondták: „Mi is elmegyünk veled.” Elindultak, és beszálltak a hajóba, de azon az éjszakán semmit sem fogtak. Amikor már reggel lett, megállt Jézus a parton, a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az. Jézus ekkor megkérdezte tőlük: „Fiaim, nincs valami ennivalótok?” Így válaszoltak neki: „Nincs.”

Ő pedig ezt mondta nekik: „Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok!” Kivetették tehát, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt. Ekkor odaszólt Péterhez az a tanítvány, akit Jézus szeretett: „Az Úr az!” Amikor Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára vette felső ruháját, mert mezítelen volt, és belevetette magát a tengerbe. A többi tanítvány pedig a hajón jött ki, mert nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és kivonták a hálót a halakkal. Amint kiszálltak a partra, parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret. Jézus így szólt hozzájuk: „Hozzatok a most fogott halakból!” Simon Péter beszállt, és kivonta a partra a hálót, amely tele volt nagy halakkal, szám szerint százötvenhárommal; és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló. Jézus erre ezt mondta nekik: „Jöjjetek, egyetek!” A tanítványok közül azonban senki sem merte őt megkérdezni: ki vagy te? Tudták ugyanis, hogy az Úr ő. Jézus tehát odament, vette a kenyeret, és odaadta nekik; ugyanúgy a halat is. Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak, miután feltámadt a halottak közül.

Pál apostol levele a rómaiakhoz 8,28.31–39

Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott.

Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyan ajándékozna nekünk vele együtt mindent?

Ki vádolná Isten választottait? Isten, aki megigazít. Ki ítélné kárhozatra? A meghalt, sőt feltámadt Jézus Krisztus, aki az Isten jobbján van, és esedezik is értünk? Ki választana el minket a Krisztus szeretetétől? Nyomorúság, vagy szorongattatás, vagy üldözés, vagy éhezés, vagy mezítelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver? Hiszen meg van írva: „Teérted gyilkolnak minket nap mint nap, annyira becsülnek, mint vágójuhokat.” De mindezekkel szemben diadalmaskodunk az által, aki szeret minket. Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.

Pál apostol korinthusiakhoz írt első levele 13. fejezet

Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom. És ha prófétálni is tudok, ha minden titkot ismerek is, és minden bölcsességnek birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyhogy

hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok. És ha szétozom az egész vagyonomat, és testem tűzhalálra szánom, szeretet pedig nincs bennem: semmi hasznom abból.

A szeretet türelmes, jóságos; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.

A szeretet soha el nem múlik. De legyen bár prófétálás: el fog töröltetni; legyen nyelveken való szólás: meg fog szűnni; legyen ismeret: el fog töröltetni. Mert töredékes az ismeretünk és töredékes a prófétálásunk. Amikor pedig eljön a tökéletes, eltöröltetik a töredékes.

Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy éreztem, mint gyermek, úgy gondolkoztam, mint gyermek; amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert az Isten.

Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet.

Pál apostol filippibeliekhez írt levele 2,1–5

Ha tehát van vigasztalás Krisztusban, ha van szeretetből fakadó figyelmeztetés, ha van közösség a Lélekben, ha van irgalom és könyörület, akkor tegyétek teljessé

örömöt azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek. Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartásotok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is. Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt.

Pál apostol korinthusiakhoz írt első levele 15,1–20

Eszetekbe juttatom, testvéreim, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek, amelyet be is fogadtatok, amelyben meg is maradtatok. Általa üdvözültök is, ha megtartjátok úgy, ahogy én hirdettem is nektek, hacsak nem elhamarkodottan lettetek hívőkké.

Mert én elsősorban azt adtam át nektek, amit én magam is kaptam; hogy tudniillik Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint. Eltemették, és – ugyancsak az Írások szerint – feltámadt a harmadik napon, és megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek. Azután megjelent több, mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, néhányan azonban elhunytak. Azután megjelent Jakabnak, majd valamennyi apostolnak. Legutoljára pedig, mint egy torzszülöttnek, megjelent nekem is. Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert üldöztem Isten egyházát. De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, és hozzám való kegyelme nem lett hiábavaló, sőt többet fáradoztam, mint ők mindnyájan; de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.

Azért akár én, akár ők: így prédikálunk, és ti így lettetek hívókké. Ha pedig Krisztusról azt hirdetjük, hogy feltámadt a halottak közül, hogyan mondhatják közületek némelyek, hogy nincs halottak feltámadása? Hiszen ha nincs a halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is. Sőt Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert akkor Istennel szemben arról tanúskodtunk, hogy feltámasztotta a Krisztust, akit azonban nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak.

Mert ha a halottak nem támadnak fel, Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek, még bűneitekben vagytok. Sőt akkor azok is elvesztek, akik Krisztusban hunytak el. Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengeje.

Jelenések könyve 21,1–7

János apostol ezt írja: És láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sincs többé. És a szent várost, az új Jeruzsálemet is láttam, amint alászáll a mennyből az Istentől, felkészítve, mint egy menyasszony, aki férje számára van felékesítve. Hallottam, hogy egy hatalmas hang szól a trónus felől: „Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük; és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál

sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak.” A trónuson ülő ezt mondta: „Íme, újjáteremtek mindent”. És így szólt: „Írd meg, mert ezek az igék megbízhatók és igazak!” És ezt mondta nekem: „Megtörtént! Én vagyok az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég. Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen. Aki győz, örökölni fogja mindezt, és Istene leszek annak, az pedig fiam lesz.

Imádságok

Csak te tudod, mi használ nekem

Uram, nem kérek tőled egészséget vagy gyógyulást, életet vagy halált sem kérek. Csupán azt kérem, hogy te rendelkezess egészségem és halálom felől, neved dicsőségére és üdvösségemre. Csak te tudod, mi használ nekem. Mindenható Úr vagy. Tégy tetszésed szerint, akár adsz, akár elveszel valamit. Csak egyet tudok: az jó, ha követlek, de káromra van, ha megbántalak. Azt sem tudom, mi használ nekem: egészség, betegség,

gazdagság, szegénység vagy bármi e világon. Gondviselésed titka: miként döntesz. Meghaladja emberek, sőt angyalok tudását is. Imádattal borulok le előtted, és nem kutatom titkodat.

Blaise Pascal (1623–1662) – EÉ 764. o.

Gyógyíts meg engem, Uram!

Krisztus! Benned minden az enyém!
Sebeket ejtett rajtam a kíméletlen élet?
Hozzád fordulok, hogy meggyógyíts.
Hamis vágyak lázálmában
csillapító hús forrás vagy.
Ha nyomaszt önnön gonoszságom,
te vagy a megigazulásom útja.
Tehetlenségemben te vagy az erőm.
A halál küszöbén te vagy az élet.
Majd csak felébred a vágy bennem a menny felé.
Te magad vagy az út oda.
Vaksötétben, rémüldözve megpillantalak, mint irányfényt.
S ha egyszer rád éheztem, te vagy az örök élet kenyere,
enyém leszel mindörökre!

Ambrosius (334–397) – EÉ 762. o.

A legnagyobb orvos

Uram Jézus! Köszönöm, hogy hozzám lépsz. Nem vetsz meg engem a betegágyon, bár sokszor megvetettelek, míg egészségben, délcegen s csak magamnak élve jártam. Te vagy a legnagyobb orvos. Te mered szóbahozni, feltárni a legnagyobb betegséget. Köszönöm, hogy

már ennyire jutottál velem, hogy lelkem félelmetesen nagy kérdéseivel foglalkozom. Tudom, hogy a legkisebb vigasztalás is, ami üdítő cseppekkel érinti kicserepese-dett ajkamat, végtelen nagy ajándék. De hiszem, hogy te nem csak ennyit, hanem mindent meg tudsz adni, hisz te vagy a legnagyobb orvos. Hiszen ha meg nem szüntetnéd testemben a titkos kór tombolását, még akkor is elveszed a betegség halálos fullánkját. Ez a betegség nem halálos. Ó, áldott orvos, a legnagyobb bűnösnek, legnagyobb betegnek legnagyobb orvosa, jöjj! Én várlak. Tudom, nem hiába.

Gáncs Aladár (1936–2009) – EÉ 760. o.

Krisztus – felebarátaimban

Úr Jézus!

Te, aki igédben és az úrvacsorában jössz hozzánk,
jöjj felénk embertársainkban is,
testet öltve bennük úgy, amint a kenyérben és a borban is
alázatosan és egyszerűen jelen vagy.

Jöjj így szerettemben,
jöjj munkatársaimban,
jöjj azokban, akikkel csak alkalmilag találkozom,
azokban, akikkel kezet rázok,
azokban, akikkel csak színlelem a barátságot,
azokban, akiről úgy tudom, nem járnak Veled.

Uram!

Most, amikor az emberiségnek több mint fele éhezik, add
nékem kegyelmedet, hogy valóban hasznossá lehessenek.

Te, aki megáldottad az öt kenyeret és a két halat,
áldj meg engem is,
hadd legyek én is áldássá mások számára.

S. Danell – Fordította Dr. Hafenschner Károly, id.

Uram Istenem! A mélységből emelem fel szememet hozzád. Érzem, hogy nem a szenvedés mélységéből, hanem a bűn mélységéből tolult fel ajkamra ez a kérdés: miért? Bocsáss meg nekem érte. Elnémítom a perbeszállás indulatának szavát. Nem mérem többé szenvedéseimet a magam vélt erényeihez, sem mások bűneihez. Nem akarom többé a te csodálatos igazságodat megbírálni a magam pislákoló értelme igazságkeresésével. Szent Lelkeddel világosíts meg, mert tudom, hogy minél jobban fogom látni bűneimet, annál kevésbé foglak téged is meg magamat is gyötörni azzal, hogy miért van mindez, s annál jobban fogom érezni, hogy minden utad kegyelem és hűség a Krisztus által.

Turóczy Zoltán 1936 – EÉ 760. o.

Egyedüllét

Uram, segíts azon, aki egyedül van,
túlságosan egyedül ahhoz, hogy tanítvány lehessen,
egyedül ahhoz, hogy vágyakozzék a keresztény életre,
egyedül ahhoz, hogy otthon érezze magát Nálad.
Segíts Úr Jézus, azokon, akik
egyedül vannak a családban,
egyedül a munkahelyen, egyedül a baráti társaságban,
egyedül ahhoz, hogy asztali áldást mondjanak,

egyedül ahhoz, hogy közösen imádkozzanak,
 egyedül ahhoz, hogy templomba menjenek.
 Uram, mondd az ilyen egyedül aló embernek:
 Nézd, én veled vagyok,
 ne félj, mert megváltottalak,
 neveden hívtalak téged,
 enyém vagy.

S. Danell – Fordította Dr. Hafenscher Károly, id.

A gyöngék is tied

Atyám!

Segíts, nehogy elkeseredjem gyöngeségemen.
 Nem vagyok olyan erős és egészséges, mint sokan mások.
 De tudom, Néked kellene még a gyengék is.
 Ha van hely és szolgálatra lehetőség Nálad,
 úgy mutasd meg azt kérlek!

Rám bízál másokat

Uram munkavállalóként dolgozom. Segíts megértenem, hogy életem igazi nagy lehetősége, hogy Te vagy a munkáltatóm. Tőled kaptam munkám, hivatásom, küldetésem. Te bízál meg azzal, hogy másoknak segítsek. Adj figyelmes szemet, hogy meglássam, miben és mivel segíthetek másokon. Adj leleményes szeretetet, hogy ne csak a föltétlen szükséges feladataimat lássam el, hanem ezeket meg tudjam tölteni a Tőled kapott jóssággal. Adj jó reménységet, hogy nem csupán én végzem a munkámat, hanem bennem, általam és körülöttem Te munkálkods.

Boldog megérkezés

Jézus Krisztus! Az élet útján vezeted lépteinket. Ne engedd, hogy lelkünk ellensége megzavarja békességünket utolsó óránkon. Akkor is add nekünk azt a békességet, amelyet elkészítettél számunkra. Saját erőnk teljesen elégtelen. Szenvedésünk terhét mérd a tőled nyert erő mértékével.

Eljön segítséged. A győzelem nem késik. Miután elviseltünk mindent, dicsérő énekbe kezdünk. Örökké áldunk csodálatos segítségéért.

Henric Schartau (1757–1825) – EÉ 765. o.

Krisztus Urunk! Virrassz a földkerekség minden beteg-ágya mellett! Azoké mellett, akik most veszítik el öntudatukat, és szívük utolsó dobban, akik haláltusájukat vívják, akiknek nincs reményük a gyógyulásra, akik fájdalmukban sírnak és jajgatnak, akik nyugtalanul hánykolódnak fekhelyükön, akik a hosszú éjszakát álmatlanul töltik, akiket betegségük mellett családjuk gondjai is kínoznak, akik reménységgel várják az örök életbe való belépésüket, akik nem tudják, hogy te éret-tük is szenvedtél, és legyőzted a halált.

Ferdinand Lelotte nyomán – EÉ 765. o.

Igen, Atyám!

Mennyei Atyám! Amikor leteperve, megsemmisülve, félreismerten, elhagyottan, csupán a szenvedésünkkel állunk a világban, a te szemed titkon akkor is lát bennünket, és tetszéssel nézi törekvésünket, fáradozá-

sunkat, vágyainkat és reménységünket itt a világban. Ez a tudat nagyobb boldogsággal tölt el minket, mint amekkora a szenvedés. Ha pedig megaláz és szinte felőröl bűneink tudata, bűnbánatunk akkor is megtalálja hozzád az utat, irgalmas Istenünk! Igen, Uram, hozzád visszük gondolatainkat, szívünket, gyenge önmagunkat, mert egyedül te vagy az, aki fölemelsz és megalázol és újra fölemelsz. Igen, Atyám!

Søren Kierkegaard (1813–1855) – EÉ 762. o.

Köszönöm Uram, hogy Tőled sem élet, sem halál nem választ el. Zajos életemben, kusza gondolataim közepe ez az egyetlen reménységem. Ölelj magadhoz végtelen szeretetteddel, hogy már itt a földöm megérezzem a Veled való életközösség boldogságát.

(Betegellátó könyv – 61. o.)

Uram, Jézus, aki olyan sokat szenvedtél értünk a keresztfán, adj erőt nekem is szenvedéseim elviselésére. Uram, Jézus, aki a keresztfán mennyei Atyádnak ajánlottad magadat, add, hogy én is csak őbenne bízzam, és az ő szent akaratára hagyatkozzam!

Uram, Jézus, aki a bűnök kiengesztelésére haltál meg a kereszten, részesíts engem a te megbocsátó irgalmadban. Ámen.

(Betegellátó könyv – 61. o.)

Liturgiák

Az itt található liturgikus formák közül csak a személyes gyónás és az úrvacsora szolgálatát kell lelkésznek végeznie. A többi formát részleteiben vagy egészében használhatják a diakóniában szolgálatot végző munkatársak, önkéntesek, akik ezt megfelelő módon előkészítik, a lelki felügyeletet végző felelős lelkipásztorral egyeztetik. Szükség helyzetben elegendő az utólagos bejelentés.

E fejezet a következő rendeket tartalmazza:

Egyszerű áhítatformák

Áhítat beteg mellett

Áldások

A mindennapi istentisztelet énekelt rendje

Könyörgés Luther litániája szerint

Személyes gyónás

Gyónás és úrvacsora betegágy mellett

Lelkipásztori szolgálat haldokló mellett

Lelkipásztori szolgálat halott mellett

EGYSZERŰ ÁHÍTATFORMÁK

Az egyszerű áhítatokat minden keresztény ember megtarthatja, vezetheti. Könyvünkben megtalálhatók az ebben a formában is jól használható énekek, zsolnárok, imádságok, bibliai szakaszok.

Legegyszerűbb forma

- Imádság
- Igeolvasás
- Imádság
- Áldás

Egyszerű áhítatforma

- Kezdőének
- Zsolnárolvasás
- Imádság
- Igeolvasás
- Miatyánk
- Áldás
- Ének

RÖVID ÁHÍTAT BETEG MELLETT

Az alábbi áhítat szolgálatát elláthatják a diakónusok, a diakóniában dolgozó munkatársak, de bárki más is, aki meg van keresztelve. Nem szükséges, hogy lelkész jelen legyen. Jó, ha az áhítat kezdetén e könyvből, vagy az *Evangélikus énekeskönyvből* a beteg(ek) és az áhítatot tartó személy(ek) együtt tudnak énekelni.

Az Atya, + Fiú, Szentlélek nevében!

Bevezető igé

Jeremiás próféta könyvében ezt olvassuk: Gyógyíts meg, Uram, akkor meggyógyulok, szabadíts meg, akkor megszabadulok, csak téged dicsérlek. **Jer 17,14**

Imádság

Uram, Jézus, aki oly' sokat szenvedtél értünk, adj erőt nekem is szenvedéseim elviselésére.

Uram, Jézus, aki a kereszten mennyei Atyád kezébe tetted le lelkedet, add, hogy én is egyedül őbenne bízzam, és szent akarására hagyatkozzam!

Uram, Jézus, aki a bűnök bocsánatára haltál meg a kereszten, részesíts engem a te megbocsátó irgalmadban. Ámen.

Zsoltár

Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok segítséget.

Csak ő az én kősziklám és szabadítóm, erős váram, nem ingadozom sokáig.

Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok reménységet.

Csak ő az én kősziklám és szabadítóm, erős váram, nem ingadozom.

Istennél van segítségem és dicsőségem, erős sziklám és oltalmam az Isten.

Bízzatok benne mindenkor, ti népek, öntsétek ki előtte szíveteket, Isten a mi oltalmunk!

Csak pára az emberek élete, hazug látszat a halandóké. Ha mérlegre kerülnek, a páránál is könnyebb mindegyik.

Szólott egyszer az Isten, és ezt a két dolgot értettem meg: Istennél van az erő, nálad van, Uram, a szeretet. (Részletek a 63. zsoltárból)

(Ige, igehirdetés)

Felolvasható szentírási szakasz és részletek az ajánlott áhítatoskönyvekből – lásd: ajánlott könyvek listája.

Imádság

Uram, nem kérek tőled egészséget vagy gyógyulást, életet vagy halált sem kérek. Csupán azt kérem, hogy te rendelkezj egészségem és halálom felől, neved dicsőségére és üdvösségemre. Csak te tudod, mi használ nekem. Mindenható Úr vagy. Tégy tetszésed szerint, akár adsz, akár elveszel valamit. Csak egyet tudok: az jó, ha követlek, de káromra van, ha megbántalak. Azt sem tudom, mi használ nekem: egészség, betegség, gazdagság, szegénység vagy bármi e világon. Gondviselésed titka: miként döntesz. Meghaladja emberek, sőt angyalok tudását is. Imádattal borulok le előtted, és nem kutatom titkodat.

Blaise Pascal (1623–1662) – EÉ 764. o.

Miatyánk

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te aka-

ratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Áldás

Áldjon meg minket a mindenható Isten, az Atya, + a Fiú és a Szentlélek!

*(A beteg és gondozója könyv nélkül, az **Evangelikus énekeskönyvből** vagy e könyvecske anyagából énekelhet).*

ÁLDÁSOK

Az alábbi formákat használhatják a diakónusok, a diakóniában dolgozó munkatársak és minden megkeresztelt ember.

Áldás betegágynál

Testvérem az Úrban! Isten téged betegséggel látogatott meg, de nem azért, hogy elvessen magától, hanem hogy szeretetével még inkább magához vonjon. Használd ki betegséged idejét arra, hogy félretégy mindent, ami Istentől elválaszt. Tőle kérj erőt és türelmet betegséged elhordozására, reménységet a jövőre nézve. Tőle kérd a hit bizalmát, hogy életed e nehéz helyzetében teljesen Isten kezére bízhasd magad.

Áldjon meg az Atyaisten végtelen szeretetével, hogy el tud hordozni betegséged terhét. Áldjon meg téged a megváltó Isten, aki érted szenvedett, és vállalta a keresztet, hogy betegségedben is őbenne bízzál. Áldjon meg téged a megszentelő Isten, aki tested gyengeségében is a Lélek erejével segít imádkozni.

Áldjon meg téged a mindenható Isten, az Atya, + a Fiú és a Szentlélek!

Áldás betegágynál

Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, őrizze meg szívünket és gondolatainkat a Krisztus Jézusban!

Áldás haldoklóra

Áldjon meg az Atya, + Fiú, Szentlélek Isten,
 aki teremtett, aki megváltott, és aki megszentelt téged!
 A Szentháromság örök Isten bocsássa meg vétkeidet,
 és vigyen be az örök életbe!

Övé a dicsőség most és mindenkor, és mindörökkön
 örökké. Ámen.

Akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.

Ezután az áldást mondó a jelenlévők felé fordul:

Áldjon meg minket a mindenható Isten, az Atya, a +
 Fiú és a Szentlélek. Ámen.

Áldás halott felett

Isten kegyelmébe ajánljuk elhunyt testvérünket,
 akit ő a saját képére teremtett,
 akit ő Fia élete árán megváltott,
 akit ő Lelkének ajándékaival megszentelt:

Ő adjon neki örök békességet, + Jézus Krisztus által.
 Legyen áldott az emlékezete!

Ezután az áldást mondó a jelenlévők felé fordul:

Isten békessége pedig, amely minden értelmet megha-
 lad, őrizze meg szívünket és gondolatainkat a + Krisz-
 tus Jézusban. Ámen.

Áldás a hozzátartozóknak

Isten áldjon meg benneteket, hogy békességgel hordoz-
 zátok fájdalmatokat.

Isten áldjon meg benneteket, hogy hálás szívvel tudjatok emlékezni.

Isten áldjon meg benneteket, hogy a reménytelenségben is reménységgel higgyétek: Isten az élet és a jövő Istene.

Áldás a hozzátartozóknak

Isten legyen előtted, hogy mutassa a helyes utat.

Isten legyen melletted, hogy karjába zárjon és megóvjon.

Isten legyen mögötted, hogy megóvjon a rád leselkedő gonosztól.

Isten legyen alattad, hogy felfogjon, amikor zuhansz, és kiemeljen a lehúzó mélységből.

Isten legyen benned, hogy megvigasztaljon, amikor szomorú vagy.

Isten legyen körülötted, hogy megvédjen, amikor mások rád támadnak.

Isten legyen feletted, hogy megáldjon!

Így áldjon meg téged a jószágos Isten!

Ajánlott áhítatos könyvek

Ordass Lajos: *Útravaló*. Harmat Kiadó, Budapest, 2008.

Szennay András: *A kereszti titka. Nagyheti elmélkedések*. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1992.

Szennay András: *Urunk mikor eljön. Adventi és nagyböjti elmélkedések*. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1993.

Szabó Lajos (szerk.): *Visszhang*. Luther Kiadó, Budapest, 2005.

Fabiny Tamás: *Ajtórésnyi zsoltár*. Luther Kiadó, Budapest, 2001.

Balikó Zoltán – Cserháti Sándor: *A megrepedt nádat nem törí el. Áhítatos könyv betegeknek.* Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1996.

Luther Márton: *Jer, örvendjünk, keresztyének.* Luther Kiadó, Budapest, 2011.

Zászkaliczky Pál: *A várakozás megszentelése. Napi elmélkedések adventtől vízkeresztig.* Harmat Kiadó, Budapest, 2005.

Zászkaliczky Pál: *Harmadnapra legyőzte a halált. Böjti elmélkedések.* Harmat Kiadó, Budapest, 2000.

Johann Gyula (szerk.): *Nyitott ajtó 1–2. köt.* Luther Kiadó, Budapest, 2003.

A MINDENNAPI ISTENTISZTELET ÉNEKELT LITURGIKUS RENDJE

Evangélikus énekeskönyv 17.

1. Ének

2. Bevezetés

Lelkész: Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében.

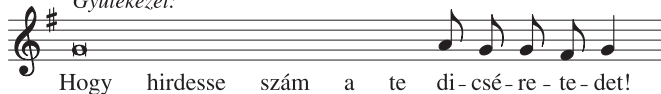
Gyülekezet:

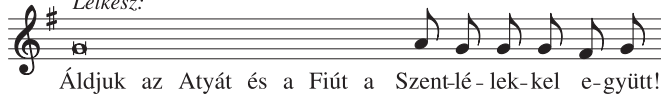
Lelkész:

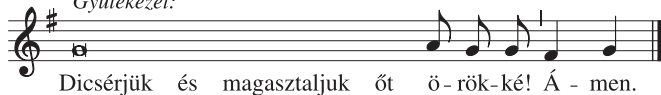
Gyülekezet:

Lelkész:

Gyülekezet:

3. Zsoltár

Lelkész: zsoltárt olvas.

Gyülekezet:

Di-cső-ség az A-tyá-nak és a Fi-ú-nak és a
Szent-lé-lek-nek, mi-kép-pen volt kez-det-ben, most és
mindenkor és mind-ö-rök-kön-ö-rök-ké. Á - men.

vagy:

Gyülekezet: zsoltárt olvas vagy énekel a kitűzött ének-szám szerint.

Zsoltárok a 18–37. énekszám alatt.

4. Imádság

Lelkész: Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet:

És a te lel-ked-del!

Lelkész: imádságot olvas.

Gyülekezet:

Teremts bennem, ó, Is-ten, tisz-ta szí- vet,
És az e-rős lelket újítsd meg ben-nem! Ó, el ne vess

5. Igeolvasás

Lelkész: szentírási igét olvas, azután ezt mondja:
Boldogok, akik hallgatják és megtartják Isten beszédét!

Böjtbén a halleluja elmarad, helyette:

Lelkész: Áldjuk az Urat, mert irgalmas, és beszéde megmarad örökké!

Gyülekezet:

6. Igehirdetés

7. Dicséret

Gyülekezet: Istent, Krisztust dicsőítő éneket vagy ének-verset énekel bejelentés szerint.

8. Befejezés

Lelkész: befejező imádságot olvas, azután ezt mondja:
Uram, hallgasd meg imádságomat,
és jusson el hozzád kiáltásom!

Gyülekezet:

U-ram, irgalmazz! Krisztus, irgalmazz! U-ram, ir-galmazz!

Lelkész és gyülekezet: együtt mondják a Miátyánkot.

Lelkész: az ároni áldást mondja.

Gyülekezet:

Á - men.

vagy:

Lelkész: a szentháromsági áldást éneкли:
Áldjon meg titeket a mindenható Isten,
az Atya és a Fiú és a Szentlélek.

Gyülekezet:

Á - men.

(Ének)

KÖNYÖRGÉS

LUTHER LITÁNIÁJA NYOMÁN

Bevezető zsolttár (Introitus)

A gyülekezet az *Evangelikus énekeskönyv* 402. énekének 1., 2. és 5. versszakát énekli.

Mély - sé - ges mély-ből ki - ál - tunk Hoz -
 Ó, hall-gass meg, ké - rünk, ne hagyj El -
 zád, ir - gal - mas Is - ten. Ha
 vesz - ni bú - ne - ink - ben!
 te mind-azt szám-ba ve-szed, A - mit vé-tet-tünk el - le -
 ned, Ki áll - hat meg e - lőt - ted?

Nálad nincs is másnak helye, Mint csak az irgalomnak, Az emberek jótettei Kévének bizonyulnak. Előtted nem kérkedhetünk, Nékünk nincs semmi érdemünk. Csak kegyelmedből élünk.

Bármily sok is a mi bűnünk, Még több az Úr kegyelme; Kész ő mindig, hogy a bűnöst Karjával fölemelje. Ő Izrael hű pásztora, A nyáj az ő tulajdona, Ő a mi szabadítónk.

Bevezetés

Liturgus: Az Atya, + Fiú, Szentlélek nevében.

Gyülekezet: Ámen.

Liturgus: Kyrie eleison!

Gyülekezet: Christe eleison, Kyrie eleison,
Krisztus, hallgass meg minket!

Liturgus: Mennyei Atyaisten,

Gyülekezet: irgalmazz nekünk!

Liturgus: Megváltó Fiúisten,

Gyülekezet: irgalmazz nekünk!

Liturgus: Szentlélek Úristen,

Gyülekezet: irgalmazz nekünk!

Könyörgés

Liturgus: Légy hozzánk kegyelmes,

Gyülekezet: őrizz meg minket, kedves Úristen!

Liturgus: Légy hozzánk kegyelmes,

Gyülekezet: segíts meg minket, kedves Úristen!

Liturgus: Minden bűntől

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: Minden tévelygéstől

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: Minden kísértéstől

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: Az ördög csalásától és fufangjától

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: A hirtelen és gonosz haláltól

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: A betegségtől és az ínségtől

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: A háborútól és a vérontástól

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: A lázadástól és az erőszaktól

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: Az elemi csapásoktól és ínséges időktől

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: Az örök haláltól

Gyülekezet: ments meg minket, Úristen!

Liturgus: Szent születéseddel

Gyülekezet: segíts meg minket, Urunk, Istenünk!

Liturgus: Haláltusáddal és kiontott véreddel

Gyülekezet: segíts meg minket, Urunk, Istenünk!

Liturgus: Kereszteddel és haláloddal

Gyülekezet: segíts meg minket, Urunk, Istenünk!

Liturgus: Feltámadásoddal és mennybemeneteleddel

Gyülekezet: segíts meg minket, Urunk, Istenünk!

Liturgus: Utolsó óránkon

Gyülekezet: segíts meg minket, Urunk, Istenünk!

Liturgus: Az utolsó ítéletben

Gyülekezet: segíts meg minket, Urunk, Istenünk!

Liturgus: Mi, szegény bűnösök könyörgünk,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Szent egyházadat kormányozd és igazgasd,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Egyházad minden püspökét, lelkészét és szolgálóját igédben és a keresztyén életben őrizd meg,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Minden elnyomástól és üldözéstől óvj meg,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: A tévelygőket és a félrevezetetteket magadhoz térítsd meg,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Engedd a sátánt legyőznünk,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Aratásodba hűséges munkásokat küldj,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Az igehirdetéshez adj nekik erőt és Szentlelket,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: A szomorkodókat és a csüggedőket segítsd és vigasztald,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: A népeknek békességet és egyetértést adj,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Elöljáróinkat vezesd és óvd,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Lakóhelyünket áldd és védelmezd,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: A szükségben és veszélyben lévőknek siess segítségére,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: A várandós édesanyáknak egészséges gyermeket adj,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: A gyermekeket és a betegeket oltalmazd,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Az ártatlanul fogvatartottaknak adj szabadulást,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Légy a magányosokkal és az elhagyottakkal,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Minden embernek irgalmazz,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Ellenségeinknek és üldözőinknek bocsáss meg,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Káromlóidat térítsd magadhoz,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Elegendő táplálékot adj,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Kegyelmesen hallgass meg minket,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Jézus Krisztus, Isten Fia,

Gyülekezet: hallgass meg, Úristen!

Liturgus: Isten Báránya, aki a világ bűnét hordozod,

Gyülekezet: irgalmazz nekünk!

Liturgus: Isten Báránya, aki a világ bűnét hordozod,

Gyülekezet: irgalmazz nekünk!

Liturgus: Isten Báránya, aki a világ bűnét hordozod,

Gyülekezet: add nekünk békédet!

Liturgus: Krisztus, hallgass meg minket!

Gyülekezet: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Ámen.

Liturgus: Urunk, ne ítéld meg minket bűneink miatt,

Gyülekezet: és ne fizess nekünk gonoszságunk szerint!

A nap imádsága (Kollekta)

Liturgus: Mindenható, örök Istenünk, aki Szentlelkeddel megszenteled és vezeted egész egyházadat, hallgassd

meg könyörgésünket, és add meg népednek, hogy kegyelmedből igaz hitben szolgáljunk téged, a mi Urunk Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: Ámen.

Miatyánk

Liturgus: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,

Gyülekezet: szenteltesd meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Záróének, áldás

A gyülekezet az EÉ napszaknak megfelelő énekét énekli.

Reggel (EÉ 92):

r

Jé - zus Krisz - tus, szép fé - nyes haj - nal,

Ki fel - tá - madsz új vi - lág - gal,

És meg - ál - dasz min - den jök - kal:

2. Te vagy nekünk egy reménységünk, Isten előtt közbenjárónk, Szép koronánk, ékességünk.

3. Világosítsd a mi szívünket, Ismerhessünk meg tégedet, Tanulhassuk szent igédet!

4. Az Atyával és Szentlélekkel Hogy tégedet tiszta szívvel Mindörökké áldjunk! Ámen.

Liturgus: Szent angyalod legyen velünk, hogy a gonosz ellenség erőt ne vehessen rajtunk!

Gyülekezet: Ámen.

Liturgus: Az Úr áldjon meg minket, védelmezzen minden rossztól, és vezessen el az örök életre!

Gyülekezet: Ámen.

Napközben (EÉ 48):

Nagy há-lát ad - junk az A-tya-is-ten - nek,
Menny-nek és föld - nek szent Te-rem-tő - jé - nek,
Ol-talmazónknak, kegyes él-te-tőnknek, Gondviselőnknek!

2. Add meg, hogy lássuk a világosságot, Te szent igédet, az egy igazságot, A Krisztus Jézust: örök vigaságot És boldogságot!

3. Adj igaz hitet a te szent Fiadban, És jó életet min-

den utainkban, Szentlelked által vígy be hajlékodbá,
A boldogságba!

4. Dicsőséged néked mennyben, örök Isten, Ki közénk
jöttél a te szent igédben, Krisztus Jézusban, mi Üdvö-
zítőnkben és Szentlélekben.

Liturgus: Maradj velünk, Urunk, a nap minden órájában,
áldásod kíséred munkánkat, segítsd elvégezni tőled
kapott feladatainkat!

Gyülekezet: Ámen.

Liturgus: Az Úr áldjon meg minket, védelmezzon minden
rossztól, és vezessen el az örök életre!

Gyülekezet: Ámen.

Este (EÉ 111):

Im - már le - fek - szem bé - ké - vel, Na - pi mun - kám vé -
gez - té - vel. Ó, Jé - zu - som, ez é - j - je - len
Légy ol - tal - mad - dal én - ve - lem!

2. Engedd el az én sok vétkeim, Rossz álmoktól óvj
meg engem, Az álom újtóm legyen, S munkámhoz
serényé tegyen!

3. Ha napom terhét letettem, Te virrassz, Uram, fe-

lettem, Takarj be védő szárnyaddal, Oltalmazz anygalaiddal!

4. Ne bocsáss, jóságos Atyám, Ez éjjel semmi veszélyt rám, Mind lelkemet, mind testemet, Őrizd egész háznépemet!

5. Adj új reggelre új erőt, Járhassak szent színed előtt! Vagy ha ez végső éjjelem, Éltem kész szívvel leteszem.

Liturgus: Urunk, légy velünk, ha virrasztunk; őrizd álmunkat, ha alszunk. Hadd legyünk Krisztussal ébren, és elnyugodjunk békességben.

Gyülekezet: Ámen.

Liturgus: Nyugodalmas éjszakát és üdvösséges véget ajándékozzon nekünk a mindenható és irgalmas Isten, az Atya és + a Fiú és a Szentlélek.

Gyülekezet: Ámen.

SZEMÉLYES GYÓNÁS

(a Liturgikus könyv II. 17. fejezete alapján)

A személyes gyónás több, mint a lelkipásztori beszélgetés. A gyónást kérheti a jelentkező, de felajánlhatja a lelkipásztor is. Jó, ha a keresztyén gyülekezet tud a személyes gyónás lehetőségéről, s tudja, hogy azért bármikor fordulhat lelkészéhez.

A gyónásnak lehetőleg megfelelő, zavartalan, nyugodt helyet kell biztosítani, ahol a környezet is segíti a bűnbánót és a lelkészt egyaránt. (Lehet a templomban, kápolnában, megfelelően kialakított és rendben tartott sekrestyében vagy a lelkészi hivatalban.) A liturgikus öltözék nem kötelező, de ajánlott, hogy legalább stólát

használjon a lelkész. Legyen az asztalon Szentírás, énekeskönyv és feszület. Ne legyen akadálya annak, hogy a gyónáshoz úrvacsora is kapcsolódjék.

A személyes gyónás rendje lehetőséget ad, hogy jó mederbe tereljük, és megfelelő méltósággal végezzük a szolgálatot. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a gyónást csak liturgikus keretek között lehet végezni. A liturgikus formát azoknak ajánljuk, akiknek ez a rend biztonságát kínálja, illetve azoknak, akik rendszeresen végeznek gyónást.

Luther így ír a *Kis kátéban*: „A gyónásnak két része van: az egyik az, hogy megvalljuk bűneinket, a másik az, hogy a feloldozást vagy bűnbocsánatot úgy fogadjuk a gyóntatótól, mint Istentől magától, tehát semmiképpen ne kételkedjünk, sőt erősen higgyük, hogy bűneinket ez által Isten is megbocsátotta a mennyben.”

[Ének]

A lelkész és a gyónásra jelentkező együtt énekelhetnek az *Evangélikus énekeskönyvből*, a *Gyülekezeti liturgikus könyvből* vagy más énekanyagból. Ha erre igény van, az megkönnyítheti a feloldódást, a gyóntató előtti megnyílást és azt, hogy gyónó és gyóntató együtt az Isten elé állhassanak. Javasolt énekek: Mélységes mélyből kiáltunk (EÉ 402); Szent, örök Isten, nincsen hova lennem (EÉ 431); Kitárom előtted szívem (EÉ 147); Az Úr szent bárányára (EÉ 427); A keresztfához megyek (EÉ 208) stb.

Köszöntés

Lelkész: Az Atya, + Fiú, Szentlélek nevében!

Gyónó: Ámen.

Lelkész: Jézus ezt mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve,

és én megnyugvást adok nektek.” Mt 11,28 Ő azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.

Testvérem az Úrban, azért jöttél, hogy Isten előtt megvalld bűneidet, letedd terhedet és a mindenható Isten bocsánatát kérd. Imádkozzunk a zsoltár szavaival.

Vagy:

Urunk, Jézus Krisztus ezt mondja, ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük. Ígérete szerint ő most is jelen van. Megkönyörül rajtunk, ha megvalljuk bűneinket. Ő hűséges és kegyelmével vesz körül. Megbocsátja a bűnöket és megtisztít minden gonoszságtól. Alázattal fordulj hozzá, testvérem, valld meg bűneidet, és könyörögj hozzá bűnbocsánatért.

Zsoltár

Lelkész:

Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem,
Töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal! Zsolt 51,3

Teljesen mosd le rólam bűnömet,

És vétkeimtől tisztíts meg engem!

Mert tudom, hogy hűtlen voltam,

Vétkem mindig előttem van.

Egyedül ellened vétkeztem,

Azt tettem, amit rossznak látsz.

Tiszta szívet teremts bennem, Istenem,

És az erős lelket újítsd meg bennem!

Ne vess el orcád elől,

Szentlelkedet ne vedd el tőlem! Zsolt 51,4–6a.12–13

Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek,
miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mind-
örökkön-örökké.

Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem,
Töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal! **Zsolt 51,3**

Vagy:

Uram, te megvizsgálsz és ismeresz engem. **Zsolt 139,1**

Tudod, ha leülök vagy ha felállok,
messziről is észreveszed szándékomat.

Szemmel tartod járásomat és pihenésemet,
Gondod van minden utamra.

Még nyelvemen sincs a szó,
Te már pontosan tudod, Uram.

Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet!
Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat!

Nézd meg, nem járok-e téves úton,

Vezess az örökkévalóság útján! **Zsolt 139,2–4.23–24**

Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek,
Miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mind-
örökkön-örökké.

Uram, te megvizsgálsz és ismeresz engem. **Zsolt 139,1**

Igeolvasás

Lelkész: Hallgasd meg Isten igéjét, és annak tükrében
vizsgáld meg életedet.

[Ezt mondja az Úr: Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne
legyen más istened! Ne vedd hiába Istened nevét! Szen-
teld meg az ünnepnapot! Tiszteld atyádat és anyádat!

Ne ölj! Ne paráználkodjál! Ne lopj! Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Ne kívánd felebarátod házát! Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbünteti az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedízig azokon, akik engem gyűlölnek; de kegyelmet gyakorlok ezerízig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják az én parancsolataimat.

Krisztus Urunk ezt mondja a parancsolatokról: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlít ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat! Nincs más parancsolat, amely nagyobb ezeknél.]

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja: Ha azt mondjuk, nincsen bűn mibennünk, becsapjuk magunkat, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszságtól.

Bűnvallás

A gyóntató lelkipásztor – saját személyes titoktartási kötelezettségére utalva – biztassa a gyónót, hogy tárja fel szívét, kezdje el a bűnvallást. Ez úgy történik, hogy a gyónó saját szavaival elmondja a bűneit. Amennyiben ez segíti a gyónást, történhet ez imádságos formában. Lehetőség van arra is, hogy a szabad bűnvallás után elhangozzék a gyónó kérdések sora, majd a gyónó imádság.

Kedves Testvérem, szeretettel emlékeztetek arra, hogy gyónásodat titoktartási kötelezettséggel hallgatom. Téged pedig arra kérlek, hogy gyónásodban saját bűneidről és ne másokéről beszélj.

A lelkész a gyülekezeti bűnvallás kérdéseinek menete és tartalma szerint is vezetheti a gyónást.

Imádságos forma

Istenem, mennyei Atyám, vétkeztem ellened sokféle módon: gondolataimmal, szavaimmal, cselekedeteimmel és mulasztásaimmal, és így megsértettem szent akarodat, és embertársaimat sem szerettem, mint magamat. Megvallom most előtted különösképpen azt, hogy... Mindez terheli lelkiismeretemet. Te, Uram, még azokat a bűneimet is látod, amelyeket én észre sem veszek. Bánom minden bűnömet, és könyörgök tehozzád: légy hozzám irgalmas, s bocsásd meg vétkeimet szeretett Fiaid, Jézus Krisztus érdeméért! Ámen.

A gyóntató ügyeljen arra, hogy a gyónó mindent elmondhasson, ugyanakkor arra is, hogy a gyónás ne legyen parttalan. A lelkész például ilyen kérdést tehet fel:

Terheli-e még valami a lelkiismeretedet?

Vagy/és:

[*Lelkész:* Ezek után felelj a gyónási kérdésekre. Az élő Isten színe előtt kérdezlek: Testvérem az Úrban! Valod-e magadat bűnösnek és ezért kárhozatra méltónak?

Gyónó: Vallom.

Lelkész: Bánod-e igazán bűneidet?

Gyónó: Bánom.]

Lelkész: Megbocsátottál-e mindazoknak, akik vétkeztek ellened?

Gyónó: Megbocsátottam.

Lelkész: Igyekezel-e Isten akarata szerint élni?

Gyónó: Igyekezem.

Lelkész: Hiszed-e, hogy Isten a Krisztusért megbocsát a megtérő bűnösnek?

Gyónó: Hiszem.

Lelkész: Legyen néked a te hited szerint!

Ezzel a hittel könyörögjünk Isten irgalmáért:

Gyónó és gyóntató együtt: Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérlek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.

Lelkész: Isten legyen hozzád irgalmas, és erősítse meg hitedet!

Feloldozás

Jézus Krisztus azt mondta apostolainak: „Vegyetek Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak.” *Jn 20,22b–23*

Testvérem az Úrban!

Hiszed-e, hogy az ő megbízásából Isten bűnbocsánatát adom neked?

Gyónó: Hiszem.

A lelkész kézrátétellel mondja:

Én pedig feltámadott Urunk megbízása szerint megbocsátom bűneidet az Atya, + a Fiú és a Szentlélek nevében! Ámen.

Isten megbocsátotta bűneidet, és visszafogad gyermekei közösségébe, járj új életben a Szentlélek erejével.

Lelkész: Most pedig ezzel a hittel mondjuk el együtt az Úrtól tanult imádságot:

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Felhívás hálaadásra

Áldjad, lelkem, az Urat,

és egész bensőm az ő szent nevét!

Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!

Ő megbocsátja minden bűnödöt,
meggyógyítja minden betegségedet,

megváltja életedet a sírtól,

szeretettel és irgalommal koronáz meg téged.

Irgalmas és kegyelmes az Úr!

Türelme hosszú, szeretete nagy.
 Nem vétkeink szerint bánik velünk,
 nem bűneink szerint fizet nekünk.
 Mert amilyen magasan van az ég a föld fölött,
 olyan nagy a szeretete az istenfélők iránt.
 Amilyen messze van napkelet napnyugattól,
 olyan messzire veti el vétkeinket.
 Amilyen irgalmas az apa a fiaihoz,
 olyan irgalmas az Úr az istenfélőkhöz.
 Hiszen tudja, hogyan formált,
 emlékszik rá, hogy porból lettünk.
 Áldjad, lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett
 veled! **Zsolt 103,1–4.8.10–14**

Áldás

A lelkész kézzel tartott áldást mond:

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, + és adjon neked békességet! Ámen.

[Ének]

A lelkész és a bűnbocsánatot nyert testvér együtt énekelhetnek. Például: Én lelkem, áldva áldjad (EÉ 45); Hogyne dicsérném az Istent (EÉ 53); Elmúlt a régi, kezdhetem az újat (EÉ 431,3–4); Meghallgattál! Már semmi kétség (EÉ 423,5).

A személyes gyónást követheti úrvacsoravétel. Ennek lehetőségét a gyóntató bátorító szavakkal ajánlja fel.

GYÓNÁS ÉS ÚRVACSORA

A lelkipásztori szolgálat része a lelkipásztori beszélgetés és a személyes gyónás mellett a gyónás és az úrvacsora sajátos élethelyzetben. Természetessé kell tenni a hívek számára, hogy az úrvacsora közösségi alkalom. Mégis adódhat olyan élethelyzet, amelyben betegség, helyhez kötöttség, fogság vagy sajátos egyéni probléma miatt a lelkész egyetlen személynek is úrvacsorát oszt.

Súlyos beteg mellett végzett szolgálat esetén még ez a rend is lerövidíthető. Azonban a következők nem hagyhatók el: Atya, Fiú, Szentlélek nevében!; bűnvalló imádság; feloldozás vagy kegyelmi igé; szerzési igék; Miatyánk; áldás.

Bevezetés (Invocatio)

Lelkész: Az Atya, + Fiú, Szentlélek nevében!

Válasz: Ámen.

Lelkész: Jézus ezt mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” Mt 11,28

Lelkész: Imádkozzunk! Mennyei Atyánk, aki nem taszítod el a tékozló fiút, hanem magadhoz öleled: kérünk, szánj meg minket, amikor bűneink terhével hozzád menekülünk, és mutasd meg kegyelmedet az Úr Jézus Krisztusért. Ámen.

Gyónás (Bűnvallás és feloldozás)

A bűnvallást és a feloldozást a lelkipásztori szolgálat adott kázusának megfelelően formáljuk. Lehetőség nyílik a szolgálat kezdetén vagy ezen a helyen rövid bevezetőt mondani. Betegúrvacsora esetén például:

[*Lelkész:* Testvérem az Úrban! Isten téged betegséggel látogatott meg, de nem azért, hogy elvessen magától, hanem hogy szeretetével még inkább magához vonjon. Betegágyhoz kötött, hogy magadba szállj, vizsgálj meg önmagadat és eddig lefolyt életedet, és nála keress szabadulást bűneidről. Szeretetéről tanúskodik most azzal is, hogy az Úr szent vacsorájában újra felajánlja kegyelmét: elveszi rólad bűneid terhét, és meggyógyítja lelkedet. Ezért tárd fel most előtte szívedet, valld meg bűneidet, és könyörögj irgalmáért. Isten pedig

meghallgat téged Jézus Krisztusért, a mi Urunkért és Megváltónkért. Ámen.]

[Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen veled!

Válasz: És a te lelkeddel!]

Testvérem az Úrban! Vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt!

Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja: Ha azt mondjuk, nincsen bűn mibennünk, becsapjuk magunkat, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszságtól.

Lelkész: Testvérem! Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket!

A bűnvallásra szólító mondat mondható egyes számban is, de ajánlott a többes szám, hogy azután a lelkész együtt mondja az úrvacsorára készülő testvérrel a gyónó imádságot.

Együtt: Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más remény-ségem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérék: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.

Lelkész: Bízál, testvérem! Isten megkönyörült rajtad Jézus Krisztus által, aki meghalt bűneinkért, hogy Istenhez vezessen minket. Én pedig feltámadott Urunk megbízá-

sából feloldozlak téged bűneidből az Atya, + a Fiú és a Szentlélek nevében! Járj új életben a Szentlélek erejével!

Vagy:

Jézus Krisztus feltámadása után ezt mondta tanítványainak: Békeség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket: akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak. Ezért az Úr rendelése szerint hirdetem bűneid bocsánatát, hogy oldozva légy a földön és a mennyben, az Atya, + a Fiú és a Szentlélek nevében!

Bízzál és örülj, bűnbánó és Krisztusban reménykedő testvérem: Isten megbocsátotta bűnödöt. Az ő Szentlelke legyen veled, hogy teremd a megtérés gyümölcseit az Úr Jézus Krisztus által!

Válasz: Ámen.

Nagy hálaadó imádság (Praefatio)

Lelkész: Emeljük fel szívünket az Úrhoz, és magasztaljuk szent nevét! Méltó és igaz, illő és üdvösséges, hogy mindenkor és mindenhol hálát adjunk neked, mindenható Istenünk és Atyánk, a Jézus Krisztus által,

aki azért jött, hogy lerontsa a gonosz hatalmát, és teljes étellel ajándékozzon meg minket.

Ezért az angyalokkal, az üdvözültek mennyei seregével és a földön küzdő egész egyházzal együtt áldunk és magasztalunk téged, és ujjongó énekkel hirdetjük szent neved dicsőségét.

Szent, szent, szent (Sanctus)

Lelkész: Szent, szent, szent a Seregek Ura, Istene!
Dicsősége betölti a mennyet és a földet!
Hozsánna a magasságban!
Áldott, aki jön az Úr nevében!
Hozsánna a magasságban!

[Isten Báránya (Agnus Dei)]

Az Agnus Deit a lelkész mondhatja, de énekelheti is valamely formáját.

Lelkész: Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!
Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!
Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, add nekünk békédet! Ámen.

Szerzési igék – Krisztus testének és vérének vétele

Luther gyakorlata szerint az ostya és a bor kiosztása a szerzési ige megfelelő szakasza közben történik.

Lelkész: A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

A lelkész adja az ostyát: Ez Krisztus teste!

Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a kehely az új szövetség én vé-

remben, + amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre!

A lelkész adja a bort: Ez Krisztus vére!

Imádság, (Postcommunio), Miatyánk

Lelkész: Áldjuk az Urat, mert jó!

[Válasz:] És örök az ő irgalma.

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Válasz: Ámen.

Betegúrvacsora esetén:

Adjunk hálát az Úrnak!

Uram, Istenem! Hálát adok neked irgalmadért, amelyet most újra megéreztetted velem. Kérlek, töltsd be szívemet békességeddel, hogy örüljek kegyelmednek, és türelmesen hordozzam keresztemet. Vess véget szenvedéseimnek, gyógyíts meg engem, de legyen meg a te akaratod. Kezedbe ajánlom testemet, lelke-met és mindenemet: te megváltottál engem, hűséges Istenem. Ámen.

Együtt: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te

akaratom, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Áldás

Lelkész: Testvérem! Menj, és hirdesd az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodj szeretetéről! Megízlelted a bűnbocsánat örömét, építsd hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

A lelkész áldásra emeli kezét:

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, + és adjon neked békességet!

Válasz: Ámen.

Ének

LELKIPÁSZTORI SZOLGÁLAT HALDOKLÓ MELLETT

A lelkész a család hívására, lehetőleg liturgikus öltözékben, esetleg civil ruhára felvett stólában, szükség-helyzetben civilben áll meg a haldokló ágya mellett, és megpróbál vele kontaktust teremteni.

Sokat jelenthet a testvér számára, ha a lelkész megérinti vagy megfogja a haldokló kezét. A szolgálatot végző mérlegelje, hogy milyen módon tud kommunikálni a haldoklóval, az mit tud befogadni. Amennyiben a távozó értelmileg olyan állapotban van, fel kell kínálni a gyónás és az úrvacsora lehetőségét. Az utolsó idejét élő ember állapota határozza meg azt is, hogy a lelkész mennyire rövidíti le a szolgálat rendjét és időtartamát.

A rend elemei használhatók baleset vagy katasztrófa esetén is.

Bevezetés

Ha a haldokló családi körben vagy olyan kórházi környezetben van, ahol ez lehetséges, a lelkész énekeljen a jelenlévőkkel. Egy jól ismert ének a kapcsolatteremtésben segít, és a haldokló számára megerősítést jelenthet.

Lelkész: Az Atya, + Fiú, Szentlélek nevében!

Válasz: Ámen.

Bevezető ige

Akár élünk, akár meghalunk, az Úrei vagyunk. A mi segítségünk az Úrtól jön, aki teremtette a mennyet és a földet.

Zsoltár

A lelkész zsoltárt olvas

Ahogy a szarvas kívánczik a folyóvizekhez,
úgy kívánczik a lelkem hozzád, Istenem.
Isten után szomjazik lelkem, az élő Isten után:
mikor mehetek el, hogy megjelenjek Isten előtt?
Miért csüggedsz el, lelkem, miért háborogsz bennem?
Bízzál Istenben, mert még hálát adok neki,
szabadító Istenemnek. *Zsolt 42,2.3.6.12*

Imádság

Istenünk, mennyei Atyánk, Úr Jézus Krisztus,
Üdvözítőnk, Megszentelő Szentlélek,
Szenháromság örök Isten, könyörülj rajtunk!

Urunk, légy kegyelmes, kíméld testvérünket!
A testi szenvedéstől, a lelki megpróbáltatástól,
a halál félelmétől és minden gonosztól

szabadítsd meg őt, Istenünk!

Urunk és Megváltónk, légy velünk!

Szenvedésedért és keresztedért,
kínos halálodért és dicső feltámadásodért,
most és az utolsó ítéletkor:

mentsd meg őt, Jézusunk!

Vigasztald meg testvérünket,

bocsásd meg minden bűnét,

adj neki békességet,

ajándékozd meg az örök élettel!

Hallgass meg minket, Istenünk!

Úr, Jézus Krisztus, Isten Szent Fia,

Isten Báránya, aki hordozod a világ bűnét,
irgalmazz nekünk!

Isten Báránya, aki hordozod a világ bűnét,
irgalmazz nekünk!

Isten Báránya, aki hordozod a világ bűnét,
add nekünk békédet!

Urunk, hallgass meg minket!

Vagy:

Urunk, Istenünk! Hozzád kiáltunk, nincs más menedékünk. Szánd meg testvérünket. Állj mellé a végső harcban. Segítsd győzelemre Krisztus erejével. Szabadítsd meg a gonosztól. Vidd őt örök országodba. Adj nekünk békességet, csendességet. Megígérted, hogy azoknak, akik téged szeretnek, minden javukra szolgál. Ámen.

Ehelyett itt használhatók az *Evangelikus énekeskönyv* 767–773. oldalain található imádságok.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Áldás

A lelkész kézrátétellel mondja az áldást, a keresztet lehetőleg homlokára rajzolja.

Áldjon meg az Atya, + Fiú, Szentlélek Isten, aki teremtett, aki megváltott és aki megszentelt téged! A Szentháromság örök Isten bocsássa meg vétkeidet, és vigyen be az örök életbe! Övé a dicsőség most és mindenkor és mindörökkön-örökké. Ámen.

Akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.

A lelkész a jelenlévők felé fordul:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya, a + Fiú és a Szentlélek. Ámen.

Ének

A lelkész a hozzátartozókkal együtt vigasztaló, az örök élet reménységéről szóló éneket énekelhet.

LELKIPÁSZTORI SZOLGÁLAT HALOTT MELLETT

A szolgálatot a lelkész liturgikus öltözékben, esetleg civil ruhára felvett stólában, szükséghelyzet esetén civilben végzi.

Bevezetés

Lelkész: Az Atya, + Fiú, Szentlélek nevében!

Válasz: Ámen.

Lelkész: Szentháromság egy Isten, irgalmadba ajánljuk [N.] testvérünket, akit teremtettél, akit megváltottál és akit megszenteltél. Bocsásd meg bűneit, és vidd őt az örök életbe. Tied a dicsőség most és mindenkor és mindörökkön-örökké. Ámen.

Zsoltár

Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, meghallgatta hangomat. **Zsolt 116,3–4**

A mélységből kiáltok hozzád, Uram,

Uram, halld meg hangomat!

Ha a bűnöket számon tartod, Uram,

Uram, ki állhat meg előtted?

De nálad van a megbocsátás,

hogy féljenek téged. **Zsolt 130,1–4**

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mindörökkön-örökké. Ámen.

Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, meghallgatta hangomat. **Zsolt 116,3–4**

Imádság

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk! Meghajlunk akaratom előtt. Hatalmad van élet és halál fölött, és Ura vagy mindennek. Sebet ütsz, és meggyógyítasz, sírba viszel, és életre keltesz. A mulandóság törvénye alá veted teremtményeidet. Egyedül te vagy örök és halhatatlan. Te teremtetted az embert, és újra magadhoz szólítod híveidet, hogy örök nyugalomuk legyen tenálad. Könyörgünk hozzád elhunyt testvérünkért: ne emlékezzél meg bűneiről, tekints Krisztus érdemére. Engedd, hogy békességben pihenjen, és támaszd fel új életre azon a napon, amelyen

eljössz ígéreted szerint. Gyógyítsd meg vigasztalásoddal a gyászolók szívét, és add, hogy megálljunk a hitben mindvégig, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Vagy:

Jézus Krisztus, halált győző, életet ajándékozó Úr! Meghalt, akit szerettünk, és most sírunk. Te megértesz, hiszen te is sírtál barátod, Lázár sírjánál. Emberré lettél, megérted fájdalmunkat, gyászunkat. Előtted nem szégyelljük könnyeinket.

Köszönjük, amit az elköltözöttben nekünk ajándékoztál. Köszönjük, hogy itt járt közöttünk, s eddig a miénk lehetett. Bocsásd meg vétkeid, és bocsásd meg a mi vétkeinket is. Enyhítsd fájdalmunkat, gyógyítsd lelkünk sebéit, adj vigasztalást. Őrizd meg attól, hogy úgy gyászoljunk, mint akiknek nincs reménységük.

Amikor majd megérkezünk hozzád, a mi szemünkről is töröld le minden könnyet, némíts el minden panaszt és jajsztót.

Urunk, könnyörülj rajtunk, halandó embereken, és vigasztalj meg minket. Ámen.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Áldás

A lelkész áldásra emeli kezét. Adott helyzetben kézrátétellel mondja.

Isten kegyelmébe ajánljuk elhunyt testvérünket,
akit ő a saját képére teremtett,
akit ő Fia élete árán megváltott,
akit ő Lelkének ajándékaival megszentelt:

ő adjon neki örök békességet, + Jézus Krisztus által.
Legyen áldott az emlékezete!

Isten békessége pedig, amely minden értelmet meghalad, őrizze meg szívünket és gondolatainkat a Krisztus Jézusban. Ámen.

Vigasztaló szó és áldás

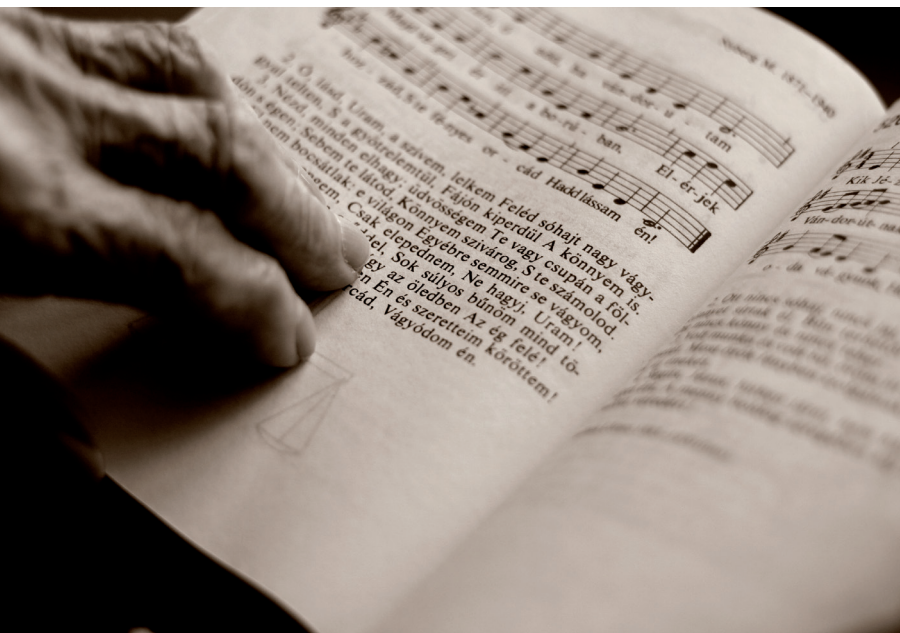
A lelkész a jelen lévő gyászolók felé vigasztaló szóval fordul.

Lelkész: Isten örök ígéje így vigasztal bennünket: „Akik Istent szeretik, azoknak minden javukra van!”

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya, a + Fiú és a Szentlélek. Ámen.

Ének

A lelkész a hozzátartozókkal együtt vigasztaló, az örök élet reménységéről szóló éneket énekelhet. (Például: Ó, Jézus, kincsem, vigaszom, EÉ 503; Istenfélők, mily boldogok vagytok, EÉ 509; Feltámadsz még, EÉ 519)

Ó lásd, Uram, a szívem, lelkem Feled sóhajt nagy vágy-
gyul telten, S a győztelemtől, Fajón kiperdül A könnyem is.
S Nezd, minden elhagy, üdvösségem Te vagy csupán a föl-
don a égen: Sebem te látod, Könyvem szivarog, S te számolod,
nem bocsátják, e világon Egyébre sem mire se vágyom,
csak elepednem, Ne hagyj, Uram!
gy az öledben Az ég felé!
En és szeretteim köröttem!
cád, Vágydom én!

Énekek

Ebben a fejezetben csupán néhány éneket közlünk az *Evangélikus énekeskönyv* és a *Gyülekezeti liturgikus könyv* anyagából. Ezek az énekek mondanivalójukkal jól illenek egy közösség egyszerű áhítatformáiba vagy egyéni elcsendesedéshez. Segítenek végiggondolni az Isten közelében zajló élet titkait örömteli pillanatokban éppen úgy, mint a nehéz időszakokban.

EÉ 40

Jer, di - csér - jük Is - tent
Ki nagy, di - cső dol - got

Szív - vel, száj - jal, lé - lek - kel,
Cse - lek - szik min - de - nek - kel.

Ki böl - csónk - től fog - va Mind -
ed - dig el - tar - tott, És szám - ta - lan jók -
kal Min - ket el - á - rasz - tott!

2. A jóságos Isten Áldjon tovább is minket, Hogy vidáman, békén Tölthessük életünket; Tartson meg mindvégig Minket kegyelmében, Legyen szabadítónk Minden szükségünkben!

3. Atyának, Fiúnak És Szentlélek Istennek, A Szentháromságnak, Hűséges éltetőnknek Dicséret, dicsőség, Legyen magasztalás, Most és mindenkoron Örök hálaadás!

Sirák könyve 50,24–26. Martin Rinckart 1586–1649 (német).

EÉ 52

Di - csér-jük Is - tent! Mind, ki fé - li itt lent,
 Nagy ne - vét ví - gan, é - nek-szó-val áld - ja,
 És buzgó há - lát vigyen oltá - rá - ra! Dicsérjük Is - tent!

2. Hű őrizőnk, te, minden jó kútforrás! Míg itt a földön vándorolunk, élünk, Légy éjjel-nappal ezután is velünk! Dicsérjük Istent!

3. Kísérj el minket, őrizd lépteinket, Hogy ma az úton békecséggel járjunk, Mindenütt mindig kegyelmedben álljunk! Dicsérjük Istent!

4. Készséget ébressz követni igédet. Szent ügyért

éljünk, Szolgálatban égjünk, És erő híján erőt tőled kérjünk! Dicsérjük Istent!

5. Szívünk készítsd el, hogy feddéseiddel Könnyen ne játsszunk, idején megtérjünk, És mikor eljössz, ne kelljen majd félnünk! Dicsérjük Istent!

6. Eljössz! Ígérted! S akkor a te néped Felviszed, Jézus, oda, ahol téged Angyalok, szentek karában dicsérhet! Dicsérjük Istent!

Paul Gerhardt 1607–1676 (német).

EÉ 53

Hogy-ne di-csér-ném az Is-tent Zen-ge-de-ző
 Ki dol-gá-ban oly bölcs, oly szent, És jót tesz min-
 é-nekkel, Ő minden ál-dá-sok Atyja, Csupa jó-ság,
 de-nekkel!
 sze-re-tet, Ki en-gem böl-csen ve-zet,
 És hű szí-vét hoz-zám hajt-ja. Min-den el-hagy,
 el-fe-led, Is-ten vég nél-kül sze-ret.

2. Mint ahogy a sas kicsinyét Szárnyával betakarja, Engem is befed és megvéd Az Úr hatalmas karja. Már anyám méhétől kezdve, Midőn életet adott, Áldását mint harmatot Reám bőven hintegette. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

3. Nem kímélte szent Fiát sem Ő nagy szeretetében, Kárhozatból hogy kimentsen, Odaadta énért. Nagy az Isten hű kegyelme, Melynek csodás mélyére, Bár-mint kutat, nem ér le Az emberi véges elme. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

4. Lelke az én hű vezérem, Kit mellém örül adott, Örök hazám míg elérem, S itt hagyok bút, bánatot; Ő meggyújtja hitem lángját, Biztat, hogy éltem Atyja Gyermekeit el nem hagyja, Elveszi a bűn fullánkját. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

5. Égnek, földnek nagy csodáit Szolgálatomra adta. Mit szemem lát, szívem áhít, Tőlem meg nem tagadta. Ő hint áldást hegyen-völgyön. Jóságából meglelem Mindennapi kenyerem Mindenütt ezen a földön. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

6. Ha szenvedés, baj szememből Fájó könnyeket fakaszt, Segítséget küld a mennyből, S jókor elfordítja azt. Ború után az ég derül. A viharos, zord telet Felváltja a kikelet, A hívő szív újra örül. Minden elhagy, elfeled, Isten vég nélkül szeret.

7. Mindennap megújul rajtam, Jó Atyám, szereteted; Hogyne zengne néked ajkam Hálát és dicséretet! Csak te vagy én boldogságom. Imádságra két kezem, Ím,

buzgón összeteszem; Későn-korán hozzád vágyom,
Míg ott fent szól énekem Megdicsőült nyelveken.

Paul Gerhardt 1607–1676 (német).

EÉ 57

d

Áldjad, én lel-kem, a di-cső-ség ö-rök Ki - rá - lyát!
Ő-né-ki mennye-i ka-rokkal együtt zengj há - lát!

Zú-gó ha - rang, É- nek és or - go-na - hang,

Mind az ő szent ne - vét áld - ják!

2. Áldjad őt, mert az Úr mindent oly bölcsen intézett:
Sasszárnyon hordozott, vezérelt, sok bajban védett! Nagy
irgalmát Naponként tölti reád, Áldását mindenütt érzed.

3. Áldjad őt, mert keze csodásan alkotott téged! Uta-
don elkísér, tőle van testi épséged. Sok baj között Erőd
volt és örömed, Szárnyával takarva védett.

4. Áldjad őt, mert az Úr megáldja minden munkádat!
Hűsége, mint az ég harmatja, bőven rád árad. Lásd,
mit tehet Jóságos Lelke veled, És hited tőle mit várhat!

5. Áldjad az Úr nevét, őt áldja minden énbennem!
Áldjad őt, lelkem, és róla tégy hitvallást, nyelvem! El ne
feledd: Napfényed ő tenéked! Őt áldjad örökké! Ámen.

103. zsoltár. Joachim Neander 1650–1680 (német).

EÉ 72

Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, Hoz - zád si - e-tünk
 lé - lek-ben, És a - mi-ként pa - ran - cso-lád, I -
 mád - kozunk, mint egy csa-lád. Add, fo - házsunk ne
 az aj - kon, De szí - vünk mé - lyén fa - kad - jon!

2. Szenteltessék meg a neved! Tartsuk meg szent beszédedet, És míg a sír ránk nem borul, Éljük, mint hívek, jámborul! Tévelygéstől óvd nyájadat, Hű pásztorunk te légy magad!

3. Jöjjön el a te országod, Terjeszd a fényt, igazságot; Szentlelked vezérünk legyen, Hogy néped el ne tévedjen! Törd meg a sátán erejét, Egyházadat te áldd, te véddd!

4. Te szent akaratod legyen E földön, miként mennyekben! Ha szenvedünk, türelmet adj, Jó s balsorsban velünk maradj! Irtsd ki a rossz indulatot, Mely megszegi akaratod!

5. Add meg napi kenyerünket, Tárházadból táplálj minket! Munkánk sikerrel koronázd, Távoztass tőlünk bajt, viaszályt, Hogy csendes béke, szeretet Örvendeztesse népedet!

6. És bocsásd meg bűneinket, Hogy ne terheljék
lelkünket, Amint mi is megbocsátunk, Ha vétett fele-
barátunk! Szelídség és jóindulat Így egyesíti nyájadat.

7. Kísértésbe minket ne vígy! A sátán gonosz és irigy.
Ha törbe csal, te adj erőt, Hogy bátran visszaverjük őt!
Szentlelked maga segítsen Híven megállni a hitben!

8. Ments meg a gonosztól, Atyánk, Ha nehéz napok
törnek ránk! Ha ránk borul a síri éj, Végső ínségünk-
ben segélj! Testünknek adj békés halált, Készíts nekünk
mennyben lakást!

9. Tied ma és mindenkoron Az ország és a hatalom;
Ami jót kérünk, megadod, Imádságunk meghallgatod.
Dicsőség itt és odafenn, Néked, jó Istenünk! Ámen.

Luther Márton 1483–1546.

EÉ 75

m

Úr Jé-zus, hozzád ki - ál - tok, Ó, halld meg könyör-
 Te - tő - led kegyel - met vá - rok, Ne hagyj két - ség - be -

gé - sem! Az i - gaz hi - tet kí - vá - nom,
 es - nem!

Ó, ad - jad azt én - né - kem: Néked él - nem, Min -

dennek használ - nom, Szent i - gé - det kö - vet - nem.

2. Ezt is kérem, én Istenem, Megadhatod azt könnyen: Szégyenbe ne engedj esnem, Tarts meg remény-ségemben. Kiváltképp, ha meg kell halnom, Hogy csak tebenned bízam, Ne magamban, Sem én jóságomban, Nehogy örökké bánjam.

3. Adj erőt teljes szívemből Megbocsátani másnak! Te is ingyen kegyelmedből Sok vétkem megbocsássad! Igéd legyen eledelem, Mellyel lelkem tápláljam, És meg-
 óvjam, Ha ínség rám támad, Ne vegyen erőt rajtam.

4. Nagy harcban, ellenkezésben, Úr Jézus, segíts engem! Csak a te nagy kegyelmedben Van nyugtom és védelmem. Ha kísértés jő, védelmezz, Szent kezed

megsegítsen! Meg ne ejtsen, Ami kárt szerezhet. Tudom, nem hagysz elveszнем.

Johann Agricola 1494?–1566 (német).

EÉ 101

m
Zengd, lel - kem, ez új reg - gelt,
A nap, ím, is - mét föl - kelt. Ó, nap, mily gyö -
nyö - rű vagy, Az Úr jó - sá - ga mily nagy!

2. Az úr hatalma intett, Újra világosság lett. Menny, föld, magasztald, imádd A világosság Urát!

3. A nap, bármily szép fényt ad, Sötét, ha mérjük hozzád, Uram, oly nagy Felséged, Ki ne imádna téged?

4. Add, hogy éljek tenéked. Kerüljek minden vétket, Naponként több jót tegyek, Előtted kedves legyek!

5. Ma is terjessz áldást rám, Légy kegyelmes, jó Atyám, Te, ki adtad életemet, Hallgasd meg kérésemet!

Kis János 1770–1846.

EÉ 103

Ho - vá men - nék, ha nem te - hoz - zád, Én ál - dott,
 For - dítsd fe - lém te fé - nyes or - cád E föl - vir -
 é - des Is - te - nem? Bol - dog - sá - gom csu - pán te
 radt új reg - ge - len!
 vagy, Szí - vem - ből kér - lek, el ne hagyj!

2. Kegyelmeddel vigyázz rám híven, Áldd meg minden lépésemet! Szereteteddel töltsd be szívem, És tartsd meg békességemet, Hogy én és házam szüntelen Szolgáljunk neked, Istenem!

3. Ha hordozok súlyos keresztet, Tedd azt könnyebbé vállamon! Ha napjaim bánatba vesznek, Enyhíts, Uram, fájdalmamon! A bajt kezedből hadd veszem! Javamra szolgál, Istenem.

4. Ó, mert hozzám tapadt a vétek, Mely elrabolja üdvömet; De ha a szent keresztre nézek, Melyen Megváltóm szenvedett: Bizalmam, békém visszatér, Bűnbánó lelkem újra él.

5. Tisztíts meg engem hófehérre Bűneimből, én Jézusom! Ártatlanságod drága vére Legyen gyógyító orvosom! Töröld el minden vétkeket, S lelkem a sírig áld, szeret.

Sántha Károly 1840–1928.

EÉ 109

Krisztus, ki vagy nap és világ, Min-ket sö-tétségben ne hagyj!

I - gaz vi - lá - gos - ság te vagy, Kár - ho - zat - ra

mennünk ne hagyj, Kár - ho - zat - ra men - nünk ne hagyj!

2. Téged kérünk, szent Úristen, Oltalmazz minket ez éjen; Nyugodalmunk benned legyen, A mi lelkünk el ne vesszen, A mi lelkünk el ne vesszen!

3. Úristen, hozzád kiáltunk: Gondviselőnk, légy oltalmunk! A te hatalmad ereje Légyen híveid őrzője, Légyen híveid őrzője!

4. Parancsoljad angyalidnak, Hogy mireánk vigyázzanak; A mi gonosz ellenségünk Messze távol járjon tőlünk, Messze távol járjon tőlünk!

5. Emlékezzél meg mirőlünk: Jól tudod, mily gyarlók vagyunk. Kiket megváltál véreddel, Úr Jézus, kérünk, ne hagyj el, Úr Jézus, kérünk, ne hagyj el!

6. Dicsőség legyen Atyának, Ő szent Fiának, Krisztusnak, Szentlélekkel egyetemben Örökkön-örökké, ámen, Örökkön-örökké, ámen!

Debrecen 1592.

EÉ 113

Már nyu-gosz-nak a völ-gyek, Az er-dők s min-den
 föl - dek, Mind e vi - lág pi - hen. De
 né - kem nincs nyu - gal - mam, Míg há - lá - kat nem
 ad - tam Te - né - ked, én jó Is - te - nem.

2. Ó, nap, hová tűntél el, Hová űzött az éjjel, Mely harcban áll veled? Te nem ragyogsz az égen, De más napom van nékem: Az Úr, az örök szeretet.

3. Reám borul az éjjel, De biztatnak reménnyel Ott fenn a csillagok, Hogy engem is a mennybe Visz majd az Úr kegyelme, Ha a földtől megválhatok.

4. A test nyugalmat áhít, És leveti ruháit, Halandóság jelit. De Jézusom az égbe' Öltöztet dicsőségbe, Ha végóráim elközelít.

5. Fáradt tagjaim, mostan Leteszitek nyugodtan A napnak terheit. Vigadj, szívem, te is majd Levetheted a bút, bajt S a bűn terhét, mely keserít.

6. Álom jó már szememre. Ki vigyáz életemre, Ha

most elszunnyadok? Izráel őrizője* Lesz házamnak védője, Nem érhetnek károk, bajok.

7. Jézus, te légy oltalmam, Csak nálad lesz nyugalom Hű szárnyaid alatt. Uram, csak te vigyázz rám, Nem árt akkor a sátán: Testem-lelkem békén marad.

8. Ti is távol-közelen, Akik szerettek engem, Békén pihenjtek! A sötét éjszakába' Az Úr világossága Hűn örködjék fölöttetek!

Paul Gerhardt 1607–1676 (német).

* Zsolt 121,4.

EÉ 121

Ó, ma-radj vé - lem, az est kö-zel-get.

Nő a sö-tét - ség, ne hagyj en - ge-met!

Nincs más se - gí - tő, ki fog-na ke-zem,

Gyen - gék gyá-mo-la, te ma - radj ve - lem!

2. Sebten elmúlik rövidke időm. Földi fény tűnik, fakul az öröm. Változik, pusztul minden körülem. Te, ki nem változol, maradj velem!

3. Többet kívánok röpké szavadnál: Mint tanítványid között lakoztál Otthonos, meghitt, szent közösségben, Jöjj, ne vendégnek, de maradj velem!

4. Ne rettentéssel, mint urak Ura: Jöjj irgalommal, életet hozva! Légy sebre balzsam, bűnre kegyelem! Bűnösök barátja, maradj velem!

5. Jól láttad minden tévelygésemet. Mennyiszer lázadt szívem ellened! Én lettem hűtlen, de te sohasem. Most már mindhalálig maradj velem!

6. Nincs óra, melyben rád ne szorulnék. Kísértő ellen hű kegyelmed véd. Támaszom, utam ki lehet nekem? Fényben, borúban te maradj velem!

7. Véled nem rémít többé semmi vész, Áldott a könny, és könnyű a nehéz. Sír és halál sem árthat már nekem. Győzők, Uram, csak te maradj velem!

8. Tartsd oda hunyó két szemem elé Szent keresztfádat! Mutass ég felé! Tűnnek az árnyak, virrad reggelem. Életben-halálban maradj velem!

Henry Francis Lyte 1793–1847 (angol).

EÉ 150

d

Menny - ből jö - vök most hoz - zá - tok, Jó
 hírt mon - dok, jer, hall - já - tok, Mert nagy ö - rö - möt
 hir - de - tek, Mél - tán uj - jong ma szí - ve - tek.

2. A Megtartó ma született, Ég-föld örül ma veletek.
 Egy ártatlan kis csecsemő, Egész világ üdve lesz ő.

3. Ez Krisztus, Isten szent Fia, Ki mennyből jött a földre ma. Ő üdvözít, ő törli el Világ bűnét szent vérivel.

4. Mit sok ezer szív kérve kért, Mit Isten régen megígért, Ő hozza, tőle nyerheted Az üdvöt, örök életet.

5. Ráismertek, ez a jele: Kemény jászol fekvőhelye,
 És szegénység a bölcsője, Bár világ Üdvözítője.

6. Ó, jertek, mi is örvendjünk, A pásztorokkal be-
 menjünk, Hogy lássuk, mit ad Istenünk ő szent Fiában
 minekünk!

7. Nyílj meg, szívem, fogadd be őt, Az áldott égi cse-
 csemőt, Ki e világ üdvére jött! Borulj le jászola előtt!

Luther Márton 1483–1546.

EÉ 198

Ó, drá-ga Jé - zus, va-jon mit vé-tet - tél,
 I - lyen ke-mé - nyen hogy meg-í - tél-tet - tél?
 Mi bűnt talál-tak benned és mi vét-ket, Kik el-í-tél-tek?

2. Megostoroznak, szent arcodba vágnak, Szűrő tövissel gúnyból koronáznak. S te keresztfádon tűrsz, míg őket áldod, Kínt, szomjúságot.

3. Én, én okoztam minden szenvedésed. Bűneim vittek keresztfára téged. Mindazt, mit, Jézus, eltűrtél helyettem, Én érdemeltem.

4. Ily büntetésre álmélkodva nézünk: Pásztorunk szenved juhaiért, értünk, És mert szolgálai adósságba estek, Az Úr fizet meg.

5. Ó, mérhetetlen szeretet csodája! Az vitt a kínok, fájdalmak útjára! Én múltó földi örömökben éltem, S véred hullt értem.

6. Ég, föld Királya, kit Úrnak vall minden, Mint adjon hálát irgalmadért szívem? Nincs elég drága, mit neked adhatnék, Kincs és ajándék!

7. Céломhoz érve, trónod elé lépek, Rám ragyog égi,

örök békességed. Ott is irgalmad, szereteted áldom,
Édes Megváltóm!

Johann Heermann 1585–1647 (német).

EÉ 225

d

Tá - madj fel új é - let - re már, Krisz -
Hús - vé - ti szép haj - nal - su - gár Csil -

tus meg - lan - kadt né - pe!
lan, si - ess e - lé - be! Meg - hát - rált ré - gen

a ha - lál, Sa Győ - ző é - le - tet kí - nál

Győ - zel - mé - ből ma né - ked.

2. Hagyd bűnöd el, utad szabad, A kő elhengerítve.
Ne másra várj, mozdulj magad, Lelked tettvágy hevítse!
A közöny álmából elég, Szolgálat szent tűzében ég, Ki
új szívet kapott már.

3. Hogy gyöngé vagy, se nagy, se hős? Homályban
mit kell tenned? Az Úr erőtlenségben erős, Ne feledd, ő
él benned! Az odafennvalókra nézz. A hitnek semmi
nem nehéz, Nincs néki lehetetlen.

4. Feltámadt Krisztus, mennybe ment, Még sincsen

messze tőled. Ő kormányoz múltat, jelent, S kezében az ítélet. Úgy ébredj minden reggelen, Hogy életed húsvét legyen – Támadj fel, drága népe!

Scholz László 1911–2005.

EÉ 231

Ó, jöjj, te - rem - tő Szent - lé - lek, Lá - to - gasd
 meg a te né - ped, És adj minden teremtménynek
 Vi - gasz - ta - lást, bé - kes - sé - get!

2. Vigasztalást kérünk tőled, Ajándéka a Legfőbbnek, Te gyógyító, drága kenet, Élő forrás, hő szeretet!

3. Te vagy a jó teljessége, Isten ujja, dicsősége, Ki az ígét mindeneknek Saját nyelvén megjelented.

4. Világíts be értelmünkbe, Szeretetet adj szívünkbe: Jól ismered gyengeségünk, Te légy a mi erősségünk!

5. Add ismernünk Istenünket, Krisztust, a mi vezérünket, S előtted is, ó, jó Mester, Meghajolnunk tisztelettel!

6. Dicsőség a mi Atyánknak S megdicsőült szent Fiának A Szentlélekkel egységben, A földön és a mennyekben!

Hrabanus Maurus 780?–856 (Veni Creator Spiritus). Luther Márton 1483–1546.

EÉ 254

d

E - rős vár a mi Is - te - nünk,
Ha ő ve - lünk, ki el - le - nünk?

Jó fegy - ve - rünk és paj - zsunk.
Az Úr a mi ol - tal - munk.

Az ős el - len - ség Most is ül - döz még,
Nagy a se - re - ge, Csa-lárd-ság fegy - ve - re,
Nincs i - lyen több a föl - dön.

2. Erőnk magában mit sem ér, Mi csakhamar el-
esnénk, De küzd értünk a hős vezér, Kit Isten rendelt
mellénk. Kérdezed: ki az? Jézus Krisztus az, Isten szent
Fia, Az ég és föld Ura, Ő a mi diadalmunk.

3. E világ minden ördöge Ha elnyelni akarna, Minket
meg nem rémítene, Mirajtunk nincs hatalma. E világ
ura Gyúljon bosszúra: Nincs ereje már, Reá ítélet vár,
Az ige porba dönti.

4. Az ige kőszálként megáll, Megszégyenül, ki bántja.
Velünk az Úr táborba száll, Szentlelkét ránk bocsátja.

Kincset, életet, Hitvest, gyermeket Mind elvehetik, Mit ér ez őnekik! Mienk a menny örökre!

46. zsoltár. Luther Márton 1483–1546.

EÉ 331

m

Ki dol-gát mind az Úr - ra hagyja, És ben-ne
Azt ő meg - őr - zi és meg - tart-ja Sok föl-di

bí - zik szün - te - len,
baj - ban, ín - ség - ben. A - ki az Úr - ban bíz - va

jár, Ho-mok-ra az nem é - pít már.

2. Segít-e, mondd, ha gondba veszve Feltör a sóhaj és a jaj, S úgy talál minket reggel, este? Elmúlik tőle tán a baj? Míg panaszt ejt a szenvedő, Bánata, terhe egyre nő.

3. Jobb nekünk bízva csendben lenni, Hogy szívünk békén várja meg, Mit a bölcs Isten készül tenni, Míg üdvös terve végbemegy. Aki megváltott bűn alól, Mi áldás nekünk, tudja jól.

4. Szent keze int, ha itt az óra, Hogy öröm váltson bánatot, Mert véget érhet már a próba, Ha benne hűnek láthatott. Hozzánk hajol, nem késik el, Atyai karja átölel.

5. Járj Isten útján hű munkában, Mondj imádságot,

éneket! Egyedül benne bízzál bátran, Megújul akkor életed. Ki benne bízik boldogan, Arra az Úrnak gondja van.

Zsolt 55,23. Georg Neumark 1621–1681 (német).

EÉ 332

m

Mit Is - ten a - kar én - ve - lem, Az lesz a leg - jobb
Kész ő, hogy áld - jon, se - gít - sen, Ha bí - zom nagy ne -

né - kem. Baj - ból ki - ment a hű, a szent.
vé - ben.

Nem fe - nyít, csak mér - ték - kel. Ki ben - ne hitt, so -
ha sen - kit Is - ten nem ha - gyott még el.

2. Ő vigaszom és életem, Reményem, bátorságom. Amint akarja, úgy legyen. Fenyítését is áldom. Mint ígerte, számba vette Fejemen a hajszálat. Mint jó Atyám, úgy vigyáz rám, Jóságára nem várat.

3. Így örömet útrakelek, Amikor ő kívánja. Ha hazahív, békén megyek A halandók útjára. Árva lelkem, én Istenem, Hű kezédbe ajánlom. Te megadtad a győzelmet Már poklon és halálon!

4. Még egyet kérek, Istenem, Hogy tarts meg mindig nálad, És ne engedj elcsüggednem, Ha gonosz lélek támad. Biztass: „Ne félj!” Védj és segélj! Kelj híved oltalmára! Így is teszel. Velem leszel, S én áment mondok áldva.

Albrecht von Preußen 1490–1568; 4. vsz.: Nürnberg 1555 körül (német).

EÉ 338

Isten nékém erőm, bi-zo - dalmam, Nyu-go - dalmam,
Sújt-son bár sok fáj - dal-mam. Én ha-tal - má - ban
Bí-zom s ol-tal - má - ban Él - tem foly - tá - ban.

2. Benne élek, haláltól se félek, Jót remélek, Tőle csak el ne térjek. El nem enyészem A sírban végképpen: Mennyben lesz részem.

3. Semmi engem tőle el nem választ, Látom már azt, Hogy rám jót csak ő áraszt. Támogat engem Erőtlen-ségemben És ínségemben.

4. Mindenkoron azért csak őt áldom, Őt imádom, Míg élek e világon. Szívemet intem: Erős vár az Isten, Más üdvöd nincsen!

5. Te légy, Uram, őrzője a nyájnak, Egyházadnak,

Mely Krisztust vallja Úrnak. Mert bűneinkért Ontott megváltó vért Mindannyiunkért.

6. Itt e földön magasztaljon téged, Míg csak élhet, Nagy buzgón a te néped. Míg szemtől szemben Ének-lünk a mennyben Mind nagy örömben.

Prágai graduál 1567 (cseh).

EÉ 340

Légy cse - nes szív - vel, légy bé - ké - vel,
 Ná - la van ö - röm nagy bő - ség - gel,
 Bíz - zál, em - ber, az Is - ten - ben! Ó
 Ve - le cél - hoz érsz min - den - ben.
 min - den bol - dog - ság - nak Aty - ja, A
 bút ö - röm - re for - dít - hat - ja: Légy csendes szív - vel!

2. Ő bővelkedik kegyelemmel, És mint Atya, hajol hozzád. Féld őt gyermeki félelemmel, Kegyelemmel tekint reád. Bár kereszttel látogat néha, Segítségét mindig megadja: Légy csendes szívvel!

3. Ha minden elhagy e világban, Mivel magad biz-

tathatnád, Atyád minden nyomorúságban Vigasztalást és erőt ad. Könnyecseppjeidet megszámlálja, Még fáj-dalmadat is megáldja: Légy csendes szívvel!

4. Bár késik néha a segítség, De biztosan eljön végre. Ne zúgolódj, ha nyom az ínség, Utóbb válik üdvösség-re. Ami lassan jön, jobban várod, Ami késik, jobban kívánod: Légy csendes szívvel!

5. Lesz ünnepe Isten népének, Ha vége a hétköz-
napnak, Levethet minden köteléket, Örvendezhet és
vigadhat. Ott az ég és föld Istenének Boldogan zeng a
hálaének. Légy csendes szívvel!

Paul Gerhardt 1607–1676 (német).

EÉ 344

m

Él - tem min-den dol - gá - ban Az Is - tent ké - rem
 bát - ran: Ta - nács - a - dóm le - gyen! Az
 ő sza - vá - ra vá - rok, És tet - szé - sé - ben
 já - rok, Hogy ál - dá - sát is el - ve - gyem.

2. Tervezzem bárhogy sorsom, És fáradozzam foly-

ton, Jövőm mégsem tudom. A tervek felborulnak, S hogy mit hoz rám a holnap, Ma én azt még nem láthatom.

3. Ami velem történik, Az ő tervébe illik, S tudom, javamra van. Igéjébe fogódzom, Rábízom minden gondom, És szívem már nem nyugtalan.

4. Indulatom ha lázad, Őtőle jön bocsánat, Türelme hozzám nagy. Bár gyakran elfelejtem, Ő nem felejt el engem, Ő szüntelen velem marad.

5. Övé vagyok egészen, Ki megteremtett engem, S mindedig hordozott. Ő életemnek Atyja, Ki értem Jézust adta. Hű Uramhoz hű maradok.

Paul Fleming 1609–1640 (német).

EÉ 348

Mit Is - ten tesz, mind jó ne - kem, És
Ha ő ve - zér - li é - le - tem, Szí -
bölc min - den vég - zé - se. Ő
vem - ben csend és bé - ke.
az e - nyém. Gond, baj ha ér, Meg tud vé - de - ni
en - gem. Ha - gyom, hogy ő ve - zes - sen.

2. Mit Isten tesz, mind jó nekem, Gondol rám, nem felejt el. Zord utakon, vak éjeken Átölel kegyelemmel. Csodálatos, bölcs, jó orvos. Megsegít erős karja. Csak javamat akarja.

3. Mit Isten tesz, mind jó nekem. Ő életemnek fénye. Ő ad hitet, hogy éneke Nagy tetteit dicsérje. Baj vagy öröm – megköszönöm. Hisz végül megláttatja, Hogy mind áldásul adta.

4. Mit Isten tesz, mind jó nekem. Bár sok keserűségem Most nagy tehernek érzem, Nem kell rettegnem mégsem. Szeret, tudom, s a fájdalom Édes örömré válik. Őt áldom mindhalálig.

5. Mit Isten tesz, mind jó nekem. Ezt vallom, bármi érjen. Ki benne bízik szüntelen, Megőrzi száz veszélyben. Bármily sors vár, gond, baj, halál, Tudom, el nem hagy engem. Hagyom, hogy ő vezessen.

Samuel Rodigast 1649–1708 (német).

EÉ 351

m

Jó A-tyám az Is - ten, Min - den gon - dom
 Még nem is szü - let - tem, Már sa - ját - ja
 hit - tel Ó - re - á ve - tem.
 let - tem, Ö - vé é - le - tem.

Jó ú - ton ve - zet, tu - dom, S a - mi üd - vös, azt meg -
 ad - ja É - le - tem hú Aty - ja.

2. Jó Atyám az Isten, Rám gyakran derít fel Nyugodt, víg napot. Önmagához emelt, Mindennap eledelt, Áldást ő adott. És midőn csüggedt erőm, Ínség, bánat porba sújtott, Segítséget nyújtott.

3. Jó Atyám az Isten, Gyengeségeimben Támogat engem. Láthatok szükségét, Biztos menedéket ő ad énnekem. Megszán és mellettem áll; Bánatom úgy oszlik széjjel, Mint a füst a széllel.

4. Jó Atyám az Isten! Mérgével már nékem Nem árt a halál. Hogyha üt az óra, S könny hull koporsómra, Menny öröme vár. Aki hitt, bár meghal itt, Él az Isten országában, Az örök hazában.

Ernst Stockmann 1634–1712 (német).

EÉ 369

Jé - zus én bi - zo - dal - mam, Ö - rök é - let -
 Ő - ben - ne van nyu - gal - mam, Mert ve - le azt
 re ve - zé - rem,
 mind el - é - rem, A - mi itt vi -
 gasz - tal - hat, S hol - tom - ban bol - do - gít - hat.

2. Jézus, Üdvözítőm él, Vele együtt én is élek. Szébb hazám van Istennél. Mért csüggednél, bágyadt lélek? Híveit ő nem hagyja. Sőt mind magához vonja.

3. Hozzákötött engemet Szent reményem minden szála; Hozzáfűzte lelkemet Síríg a hit és a hála. Nem szakít el tőle már Sem élet, sem a halál!

4. Föld porából vett porom Végórámmal porba tér meg; De föltámaszt egykoron Üdvözítőm, s nála élek, Hol látássá lesz a hit, Mely örökké üdvözít.

5. Ami itt fáj és eseszt, Ott meggyógyul és megenyhül. Megkönnyebbül a kereszt, Nem hull könnyzáró szememből. Itt a sírba hervadok, Ott többé meg nem halok.

6. Hívek, ama szép hazát Már e földön keressétek, Az üdv Hajnalcsillagát* Már e testben kövessétek! Ahol a ti kincsetek, Ott legyen a szívetek!

Berlin 1653 (német).

* Jel 22,16.

EÉ 417

d
 E - lőt - ted ál - lok, drá - ga Jé - zu - som,
 Re - ád szo - rult én két - sé - ges sor - som.
 Én U - ram, ki - rá - lyom és bí - rám,
 Légy szó - szó - lóm bű - nös - nek, te - kints rám!

2. Szívem bűntől terhes, tisztátalan, Azért hozzád könyörgök untalan: Fogadj be, tisztíts meg, könnyíts meg, Lelkem orvosa, kérlek, enyhíts meg!

3. Vétkem terhel, de van vigasztalóm: Véred, érde-med az én biztatóm. Ó, lásd meg bűnbánó lelkemet, Fordítsd örömmre nagy keservemet!

4. Te énértem kínokat szenvedtél, Bűneimért nagy árat fizettél; Te véred, halálod váltságom, Üdvösségem benned megtalálom.

Joachim Kalinka 1602–1678 (szlovák).

EÉ 449

m

Fel, mert az ir - ga-lom per - ce - i múl - nak,
 Még ma, míg hí - vá - sa hang - zik az Úr - nak,
 É - le-tünk, mint fo-lyam ár - ja, si - et.
 El - fo-gad ösz - sze-tört, ár - va szí - vet.
 Jé - zus ma még vár, De úgy al - ko-nyul már,
 Nő - nek az ár - nyak, ím, ké - ső - re jár.

2. Lankadni nincs idő életnek útján, Vészben is járni és vállalni kell. Könny pereg porba hullt perceink múltán. Restek a pálmát nem érhetik el. Éj lesz. Ha leszáll, Minden munka megáll. Drága a pillanat, jó a halál.

3. Vessük el mind, ami még köt és gátol, Mint akit távoli otthona hív. Fel, haza! Zord úton hű útítársról, Jézusról zengjen az ének, a szív. Annyi itt a vész, De ha fölfele néz, Várja a vándort a mennyei rész.

4. Irgalmas Jézusunk, járj velünk, kérünk! Áldj, vezess, oltalmazz, győzelmet adj! Támad az ellenség, nélküled végünk, Ám a te hű kezed el sose hagy. Így

szívünk se fél, Távól fénylik a cél, S ránk örök országod
hajnala kél.

Antti Achrenius 1745–1810 (finn).

EÉ 455

m

Test - vé - re - im ja - vá - ért Fá -
Adj e - rőt, ö - rök Is - ten, Én -

rad - nom, küz - de - nem Hogy tö - vi - ses pá -
é - des Is - te - nem,

lyá - mon Ra - gyog - jon sze - re - tet, Mert

a - ki bol - do - gít mást, Bol - dog csak az le - het!

2. Ne legyen életemben Soha egy pillanat, Amelyben elhagy engem E nemes indulat! Ajándékozz meg engem Jó szívvel, jó Atyám, Hogy boldogítva boldog Lehessek igazán!

3. E földön annyi a könny És annyi itt a seb, Mi volna boldogítóbb, Mi volna edesebb: Mint a könnyet szárítani, Habár egy cseppet is, Mint a sebet kötözni, Habár csak egyet is.

4. Te mint samaritánus* Szolgáltál, Jézusom, Hogy példátat kövessem, Szívből imádkozom. Hadd legyen tanítványod A te Lelked szerint, Akit a jötevésre A szíve kényszerít!

Sántha Károly 1840–1928.

* Lk 10,25–37.

EÉ 471

d

Meg-váltónk, kérünk té - ged, Adj ér - ző, me-leg szí - vet!

Áldj meg minket jó szó - val, Egy-mást vi-gasz-ta - ló - val!

2. Ne legyen hangunk érdes, Ítéző, fensőbbes! Te töltsd meg szeretettel A szívünk, égi Mester!

3. Mert annyi még a sebzett, A fáradt, reményvesztett, Kit kemény szó megbántott, És nem lel orvosságot.

4. Gyógyító igét kérünk: Add békességed nekünk, Mely szívből szívbe árad – S felüdül minden fáradt!

Jaakko Haavio 1904–1984 (finn).

EÉ 496

Ó, mi Meg-vál - tó Krisz-tu - sunk, Ö - rök üd - vö -
 zí - tő U - runk, Ín - sé-günkben légy or - vo - sunk!

2. Édes Jézus, emlékezzél, Hogy érettem is küldetted,
 S kínos keresztfán szenvedted!

3. Igaz bírám, légy türelmes, Velem kemény számat
 ne vess, Adósodnak légy kegyelmes!

4. Uram, ki meghaltál értem, Pirulva hajtom meg
 térdem, Úgy siratom sok nagy vétkem.

5. Vétkeztem én, mulasztottam, Magamat a bűnre
 adtam: Úr Jézus, könyörülj rajtam!

6. Kérve kérek, kedvezz nékem, Ó, Jézus, légy re-
 ménységem, Tebenned van üdvösségem!

7. Könyörgök töredelmesen, Tekints reám kegyel-
 mesen, Engedj elhunynom csendesen!

8. Magam kezedbe ajánlom, Hozzád vezessen halá-
 lom! Irgalmad örökké áldom!

Celanói Tamás (?) 1190?–1255? énekének (Dies irae, dies illa)
 második fele. Új Zengedező Mennyei Kar 1743.

EÉ 504

d
Az é-let nékem Krisztus, A ha-lál nye-re - ség.*
Ez az én remény - sé - gem: Kez - det - té lesz a vég.

2. Már indulok békében, Vár Krisztus, testvérem,
És az ő közelében Szent célom elérem.

3. Megküzdve életemnek Sok baját, ínségét, Meglátom Istenemnek Fényes dicsőségét.

4. Ha erőtlenségemben Nem lesz szó ajkamon, Akkor is maradj vélem, Fogadd el sóhajom.

5. Az életünk ellobban, Miként a gyertyaláng, A szívünk végsőt dobban, És éj borul reánk.

6. Ám lelkem mégse bántsa A bú és félelem, Velem az Úr, és nála Üdvömet meglelem.

7. Megváltó Istenemmel Mennyben együtt leszek,
Hol én neki örömmel Mondok dicséretet.

Jéna 1609 (német).

* Fil 1,21

EÉ 513

Ki tud - ja, mily kö - zel vég - ó - rám? I -
 Mily hir - te - len be - tér - het hoz - zám, S min -
 dőm mú - lik, jön a ha - lál, A Krisz - tu - sért, én
 den ó - rán re - ám ta - lál.
 Is - te - nem, Adj bol - dog vé - get én - ne - kem!

2. Uram, adj bölcs szívet énnékem, A megtérést ne feledjem, Hogy bármikor jön is el végem, Nyugodtan hajtsam le fejem. A Krisztusért, én Istenem, Adj boldog véget énnékem!

3. Add, házamat jól elrendezzem, S bármely órán legyen készen; Ha hívsz, bizton, bátran feleljem: Mind jó, mit Isten tesz vélem. A Krisztusért, én Istenem, Adj boldog véget énnékem!

4. Takarj be Jézus érdemével, Sok bűnömet, Atyám, ne nézd, Hogy költözhessem szent békével, S találjak csendes pihenést! A Krisztusért, én Istenem, Adj boldog véget énnékem!

5. Így bármiként jöhet halálom, Híved nem retteg, és nem fél; Tenálad mindazt megtalálom, Amit szívem

hisz és remél. A Krisztusért, én Istenem, Te adsz jó véget énnekem.

Ämilie Juliane von Schwarzburg-Rudolstadt 1637–1706 (német).

EÉ 526

Kik Jé-zus-hoz ha-za-tér-tek, cél-hoz ér-tek:
 Vándor-út-nak vé-ge már. Em-lé-kez-ve ő-re-á-juk,
 o-da vá-gyunk, Hol ránk is menny fé-nye vár.

2. Ott nincs sóhaj, nincs jaj, bánat; míg itt jártak, Mennyi könnyet sírtak el! Bűn terhétől is roskadtak, megfáradtak. Ott nincs könny, és nincs teher.

3. Volt munka, és volt bú, öröm itt a földön. Volt fény, és volt éjsetét. Most örök fényben szolgálnak, s a Báránynak Zenghetik új énekét.

4. Segíts, Jézus, hitben járni, nem hátrálni! S ha itt utam véget ért, A menny boldog seregében adj részt nekem Értem hullott véredért!

Lauri Kalliala 1885–1970 (finn).

Felhasznált anyagok

- Hafenscher Károly: *Ma így imádkoztatok*. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1971.
- Betegellátó könyv*. Összeáll. az Országos Liturgikus Tanács. Szent István Társulat, Budapest, é. n.
- Biblia*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2002.
- Evangélikus énekeskönyv*. Luther Kiadó, Budapest, 2009.
- Gál Judit (szerk.): *Uram, akit szeretsz, beteg. Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2010.
- Schott, Christian-Erdmann: *Befiehl dem Herrn deine Wege*. Johanniter Hilfsgemeinschaft, Berlin, 1998.
- Seitz, Manfred – Thiele, Fridrich: *Wir beten, Gebete für Menschen von heute*. Schriftenmission-Verlag, Gladbeck, 1978.
- Evangélikus Pastore, Gebete und Lesungen zur Seelsorge*. Gütersloher Verlagshaus – Gerd Mohn, Gütersloh, 1989.
- Neues evangelisches Pastore, Texte, Gebete und kleine liturgische Formen für die Seelsorge*. Gütersloher Verlagshaus, Gütersloh, 2005.

FÉNYKÉPEK

Bereiné Siska Ildikó, Buda Annamária, Hasza Mónika, Szabó Szilárd, Szeverényi János

Tartalom

Ajánlás / 5

Az élet nagy titkai / 11

Hitünk alapjai / 11

Mi az egyház? / 12

Kicsoda Krisztus? / 13

Kiben hiszünk? / 14

Mi a bűn? / 14

Hogyan élünk? / 15

Miért élünk? / 16

Mi a magyarázat az élet titkaira? / 16

Hova készülünk? / 17

Részletek a Magyarországi Evangélikus Egyház
Diakóniai Szolgálatának alapelveiből / 18

Zsoltárok / 21

Rövid bibliai igék / 35

Olvasmányok / 41

Evangéliumi és levélbéli olvasmányok / 41

Imádságok / 57

Liturgiák / 65

Egyszerű áhítatformák / 66

Rövid áhítat beteg mellett / 66

Áldások / 70

A mindennapi istentisztelet énekelt liturgikus
rendje / 74

Könyörgés Luther litániája nyomán / 79

Személyes gyónás / 88

Gyónás és úrvacsora / 97

Lelkipásztori szolgálat haldokló mellett / 104

Lelkipásztori szolgálat halott mellett / 108

Énekek / 113

Felhasznált anyagok / 150

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója,
Budapest, 2011

Felelős kiadó: Kendeh-Kirchknopf Péter

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben

Felelős vezető: Vadász Katalin

ISBN 978-963-9979-46-8